

Incipit liber breuiter quem nos gentes
 A principio creauit deus celum **dicim**
 et terram. Terra autem erat inanis et
 uacua: et tenebre erant super faciem abyssi.
 et spiritus domini ferebatur super aquas. **Dixit**
 deus. **Fiat lux.** Et facta est lux. Et uidit
 deus lucem quod esset bona: et diuisit lucem
 a tenebris. appellauitque lucem diem et
 tenebras noctem. **Factum**que est uespere et
 mane dies unus. **Dixit**que deus. **Fiat**
 firmamentum in medio aquarum: et diui
 dat aquas ab aquis. **Et fecit** deus fir
 mamentum: diuisitque aquas que erant
 sub firmamento ab hijs que erant super
 firmamentum. et factum est ita. **Vocauit**que
 deus firmamentum celum: et factum est uespere
 et mane dies secundus. **Dixit** uero deus.
Congregent aque que sub celo sunt in
 locum unum et appareat arida. **Et factum** est
 ita. **Et uocauit** deus aridam terram:
 congregationemque aquarum appellauit
 maria. **Et uidit** deus quod esset bonum. et
 ait. **Germinet** terra herbam uirentem et
 facientem semen: et lignum portans fructus
 fructum iuxta genus suum. cuius semen in
 semetipso sit super terram. **Et factum** est ita. **Et**
 protulit terra herbam uirentem et facientem
 semen iuxta genus suum: lignumque faciens
 fructum et habens unumquodque semen secundum
 speciem suam. **Et uidit** deus quod esset bonum:
 et factum est uespere et mane dies tertius.
Dixitque deus. **Fiant** luminaria
 in firmamento celi: et diuidant diem ac
 noctem: et sint in signa et tempora et dies et
 annos. ut luceant in firmamento celi et
 illuminent terram. **Et factum** est ita. **Fecit**que
 deus duo luminaria magna: luminare
 maius ut pelleret diem et luminare minus
 ut pelleret noctem et stellas: et posuit eas in
 firmamento celi ut luceant super terram: et

pellet diem ac noctem: et diuiderent lucem
 ac tenebras. **Et uidit** deus quod esset bonum:
 et factum est uespere et mane dies quartus.
Dixit etiam deus. **Producant** aque reptile
 anime uiuentis et uolatile super terram.
 sub firmamento celi. **Creauit**que deus cete
 grandia. et omnia animam uiuentem atque
 notabile quam produxerant aque in speciebus
 suas: et omne uolatile secundum genus suum.
Et uidit deus quod esset bonum. **benedixit**que
 eis dicens. **Crescite et multiplicamini.** et
 replete aquas maris. auelque multipli
 centur super terram. **Et factum** est uespere et mane
 dies quintus. **Dixit** quoque deus. **Pro**
 ducat terra animam uiuentem in genere suo.
 iumenta et reptilia: et bestias terre secundum
 species suas. **Factum**que est ita. **Et fecit** deus
 bestias terre iuxta species suas. iumen
 ta et omne reptile terre in genere suo. **Et**
 uidit deus quod esset bonum et ait. **Facia**
 mus hominem ad imaginem et similitudinem
 nostram: et presideat piscibus maris. et uola
 tilibus celi et bestiis uniuersisque terre. omni
 que reptili quod mouetur in terra. **Et creauit**
 deus hominem ad imaginem et similitudinem
 suam. ad imaginem dei creauit illum. ma
 sculum et feminam creauit eos. **Benedixit**
 que illis deus. et ait. **Crescite et multiplica**
 mini et replete terram. et subiacite eam. et domina
 mini piscibus maris. et uolatilibus celi.
 et uniuersis animantibus que mouentur
 super terram. **Dixit**que deus. **Eccce dedi** uobis
 omnem herbam afferentem semen super terram.
 et uniuersa ligna que habent in semetipsis
 semen generis sui. ut sint uobis in escam
 et cunctis animantibus terre. omni que uoluci
 celi et uniuersis que mouentur in terra. et in
 quibus est anima uiuens. ut habeant ad
 uescendum. **Et factum** est ita. **Uidit**que deus
 cuncta que fecerat. et erat ualde bona.

Et factū ē vespere et mane dies septimus. **H**igitur perfecti sunt celi et terra et omnis or-
natus eorum. **C**ompleuitq; deus die septi-
mo opus suum quod fecerat et requieuit die
septimo ab universo opere quod paraverat.
Et benedixit diei septimo et sanctificavit
illum quia in ipso cessauerat ab omni opere
suo quod creauit deus ut faceret. **I**ste sunt
generationes celi et terre quando creatae sunt
in die quo fecit deus celum et terram et omne
virgultum agri antequam oriretur in terra om-
nibusq; herbam regionis prius quam germinaret.
Non enim pluerat deus deus super terram
et homo non erat qui operaretur terram. **S**ed
fons ascendebat ex terra irrigans uniuersam
superficiem terre. **F**ormauit igitur
deus deus hominem de limo terre et inspi-
rauit in facie eius spiritum uitae et factus
homo in animam viuente. **P**lantaue-
rat autem dominus deus paradysum voluptatis
a principio in quo posuit hominem quem
formaue-
rat. **P**roduxitq; deus deus de
humo omne lignum pulchrum visu et ad
vescendum suauis lignum etiam vite in me-
dio paradisi lignumq; sciencie boni et ma-
li. **E**t fluminis egrediebatur de loco volu-
ptatis ad irrigandum paradysum qui
inde diuiditur in quatuor capita. **N**omen
vni phison. **I**ste est qui circumit omnem
terram euilach ubi nascitur auy et auy iste
illius operum noster est. **I**biq; inuenitur bdellium et
lapis onichium. **E**t nomen fluminis sed-
gion. **I**ste est qui circumit omnem terram
ethiopie. **N**omen vero fluminis terci-
egyptis. **I**ste vadit contra assyrios. **F**lu-
uius autem quartus ipse est eufrates. **T**ulit igitur
deus deus hominem et posuit eum in paradiso
voluptatis ut operaretur et custodiret
illum precepitq; ei dicens. **E**x omni ligno pa-
disi comede de ligno autem sciencie boni
et mali ne comedas. **I**n quacumq; enim

die comederis ex eo morte morieris.
Dixitq; dominus deus. **N**on est bonum hominem
esse solum faciamus ei adiutorium sicut sibi.
Formans igitur dominus deus de humo cun-
ctis animantibus terre et uniuersis volan-
tibus celi adduxit ea ad adam ut videret
quid vocaret ea. **O**mnem enim quod vocauit
adam anime viuens ipsum est nomen
eius. **A**ppellauitq; adam nominibus suis
cuncta animantia et uniuersa volatilia
celi et omnes bestias terre. **A**d vespem non
inueniebat adiutor sibi ei. **I**mmisit
igitur dominus deus soporem in adam. **C**umq;
obdormisset tulit una de costis eius
et repleuit carnem pro ea. **E**t edificauit
deus deus costam quam tulerat de adam
in mulierem et adduxit eam ad adam.
Dixitq; adam. **H**oc nunc os est ossibus
meis et caro de carne mea. **H**ec voca-
bitur virago quoniam de viro sumpta est.
Quandoque relinquet homo patrem suum
et matrem et adharebit uxori sue et erunt
duo in carne una. **E**rat autem usque nudus
adam scilicet et uxor eius et non erubescerant.

Sed et serpens erat callidior **H**om-
inudis animantibus terre quam fecerat dominus
deus. **Q**ui dixit ad mulierem. **C**ur precepit
vobis deus ut non comederis ex omni
ligno paradisi? **C**ui respondit mulier.
De fructu lignorum que sunt in paradiso
vescimur de fructu vero ligni quod est in
medio paradisi precepit nobis deus ne co-
medemus et ne tangeremus illud ne forte
moriani. **D**ixit autem serpens ad muli-
erem. **N**equaquam morte moriamini. **S**citis
enim deus quod in quocumq; die comeditis
ex eo aperientur oculi vestri et eritis sicut
dei scientes bonum et malum. **V**idit igitur
mulier quod bonum esset lignum ad vescen-
dum et pulchrum oculis aspectusq; dele-
tabile et tulit de fructu illius et comedit

deditq; viro suo. Qui comedit. et apri
sunt oculi ambros. Cumq; cognouisset
se esse nudos. confuerunt folia ficus: et
fecerunt sibi perizomata. Et cum audisset
vocem domini dei deambulantis in paradiso.
ad auram post meridiem: abscondit
se ad arborē et uxor eius a facie domini dei in me-
dio ligni paradisi. Vocauitq; dominus de-
um adam. et dixit ei. Vbi es. Qui ait. Vocē
tuā domine audiui in paradiso. et timui eo
quod nudus essem: et abscondi me. Cui
dixit dominus. Quis enim indicauit tibi quod
nudus esses: nisi quod ex ligno de quo pre-
cepit tibi ne comederes comeditisti? Dixit
q; adam. Mulier quā dediisti michi so-
ciam: dedit michi de ligno: et comedi.
Et dixit dominus deus ad mulierē. Quare
hoc fecisti? Que respondit. Serpens
decepit me. et comedi. Et ait dominus ad
serpentē. Quia fecisti hoc. maledictus
es inter omnia animalia. et bestias terre.
Super pedes tuos gradieris. et terram
comedes cunctis diebus uite tue. Inimi-
cas ponā inter te et mulierē: et semen
tuum et semen illius. Ipsa conteret caput
tuum: et tu insidiaberis calcaneo eius.
Mulieri quoq; dixit. Multiplicabo
reumpnas tuas. et conceptus tuos. In
dolore paries filios. et sibi viri preestare
eris: et ipse dominabitur tui. Ade vero dixit.
Quia audisti vocē uxoris tue. et come-
disti de ligno ex quo precepam tibi ne
comederes. maledicta terra in ope tuo.
In laboribus comedes ex ea. cunctis die-
bus uite tue. Spinas et tribulos ge-
minabit tibi. et comedes herbas terre.
In sudore vultus tui vesceris pane tuo.
donec reuertaris in terrā de qua sumus
ex: quia pulvis es. et in puluerē reuer-
teris. Et vocauit adam nomen uxoris sue
eua. eo quod mater esset cunctorum uiuentium.
Fecit quoq; dominus deus adam et uxori eius

tunicas pelliceas. et induit eos et ait.
Ecce adam quasi unus ex nobis factus
est sciens bonū et malū. Nunc ergo ne
forte mittat manū suā. et sumat etiam
de ligno uite. et comedat: et uiuat in-
ternū. Cuius est dominus deus de paradiso
voluptatis: ut operaretur terrā de qua
sumptus est. Fecitq; adam. et collocauit
ante paradisum voluptatis cherubin. et
flāmeum gladiū atq; uersatilem: ad
custodiendam uiam ligni uite. **III**
Cognouit uero adam euā uxore
suā: quā concepit et peperit cayn
ditans. Possedit spiritum per deū. Rursū
q; peperit fratrem eius abel. fuit autē
abel pastor ouium. et cayn agricola. Fa-
ctum ē autē post multos dies ut offerret
cayn. de fructibus terre munera domini.
Abel quoq; obtulit de primogeniis
gregis sui et de adipibus eorum. Et resp-
xit dominus ad abel. et ad munera eius: ad
cayn autē et ad munera illius non re-
spexit. Iratusq; est cayn uehementer: et
concidit uultus eius. Dixitq; dominus ad eū.
Quare iratus es. et cur concidit facies
tua? Nonne si bene egeris recipies? Si
autē male: statim in foribus pecū tuā
adest. Sed sub te erit appetitus eius. et
tu dominaberis illi. Dixitq; cayn ad fratrem.
Egrediantur foras. Cumq; esset in agro.
consurrexit cayn aduersus fratrem suū abel:
et interfecit eū. Et ait dominus ad cayn. Vbi
est abel frater tuus? Qui respondit. Nescio.
Nūquid custos fratris mei sum ego? Di-
xitq; ad eū. Quid fecisti? Vox sangui-
nis fratris tui clamat ad me de terra. Nunc
igitur maledictus eris super terrā: quā apu-
it os suū et suscepit sanguinem fratris tui
de manu tua. Cum oparetur fueris tam:
non dabit tibi fructus suos. Vagus
et pflugus eris super terrā. Dixitq; cayn
ad dominum. Maior est iniquitas mea: quam

ut veniā merer. Ecce nūc me hodie
a facie terre: et a facie tua abscondar.
et ero vagus et pflug⁹ i terra. Omnis
igit qui iuenerit me occidet me. Dixit
q; ei dñs. Nequaquā ita fiet sed omnis
qui occiderit cayn septuplū punietur.
Posuitq; dñs in cayn signū. ut non
interficeret eū omnis qui inuenisset eū.
Egressusq; cayn a facie dñi habitauit
profugus i terra ad orientale plagā
eden. Cognouit autē cayn uxore suā:
que concepit ⁊ peperit enoch. Et edifica-
uit ciuitate: ⁊ vocauit nomen eius re-
noie filij sui enoch. Porro enoch ge-
nuit yrad. Et yrad genuit mauiacl: ⁊
mauiacl genuit mathusael. Et mathu-
sael genuit lamech. Qui accepit duas
uxores. Nōmē vni ada: ⁊ nōmē alteri
seus. Genuitq; ada iahel. qui fuit pa-
ter habitancū i centorijs. atq; pastoy:
⁊ nomen traxis eius tubal. Ipse fuit
pater canentiū cythara ⁊ organo. Be-
lla quoq; genuit tubalcayn. qui fuit
malleator: ⁊ faber. in rūda opa eis et
fieri. Soror vero tubalcayn. noemā.
Dixitq; lamech uxoribus suis ade et
selle. Audite vocē meā uxore⁹ lamech.
auscultare sinonē meū. Quā occidi vi-
rum i vuln⁹ meū ⁊ adolescentē in luo-
ren meū. Septuplū vltio dabit de ca-
yn. de lamech vero septuagies septies.
Cognouit quoq; adhuc adam uxore
suā ⁊ peperit filiū. vocauitq; nomen ei⁹
seth dices. Posuit michi de⁹ sanē ali-
ud p ael quē occidit cayn. Sed ⁊ seth
natus est fili⁹. quē vocauit enos. Iste
cepit inuocare nomen domini.

Nic est liber generationis adam.
in die qua creauit deus hoīem.
Ad similitudinē dñi fecit illū: masculū ⁊
feminā creauit eos. et bñdixit illis: et
vocauit nomē eoy adam in die qua

creati sunt. Vixit autē adā centūmigin-
ta annis. et genuit filiū ad ymaginē.
⁊ similitudinē suā. vocauitq; nomen
eius seth. Et facti sunt dies adā postq;
genuit seth odtingenti anni: genuitq;
filios ⁊ filias. Et factū est omne temp⁹
qd vixit adam anni nongentūmigin-
ta ⁊ mortuus est. Vixit quoq; seth centū-
quinq; annis. ⁊ genuit enos. Vixitq;
seth postq; genuit enos odtingentis
septem annis. genuitq; filios et filias.
Et facti sūt omnes dies seth nongen-
torū duodeci annorū: ⁊ mortu⁹ ē. Vixit
vero enos nonaginta annis ⁊ genuit
caynan. Post cui⁹ ortū vixit odtingen-
tisquindecim annis. et genuit filios et
filias. Factiq; sunt omnes dies enos
nongentūquinq; anni. et mortuus est.
Vixit quoq; caynan septuaginta ānis.
et genuit malalehel. Et vixit caynan
postq; genuit malalehel odtingentisq;
dragita ānis. genuitq; filios ⁊ filias.
Et facti sunt omnes dies caynan nō-
gentidecim anni. et mortuus ē. Vixit
autē malalehel sexagintaquinq; annis.
⁊ genuit iared. Et vixit malalehel post-
q; genuit iared. odtingentisq; ginta
annis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti
sunt omnes dies malalehel odtingen-
ti nonagintaquinq; anni et mortuus
est. Vixit iared centūsexaginta duob;
annis. ⁊ genuit enoch. Et vixit iared
postq; genuit enoch odtingēis annis.
et genuit filios et filias. Et facti sunt
omnes dies iared nongentissexaginta-
duo anni. ⁊ mortuus ē. Porro enoch
vixit sexagintaquinq; annis. ⁊ genuit
mathusalā. Et ambulauit enoch cū
deo. Et vixit enoch postq; genuit ma-
thusalā trecentis annis. ⁊ genuit fi-
lios et filias. Et facti sunt omnes dies
enoch trecentissexagintaquinq; anni.

ambulauitq; cū deo ⁊ non apparuit.
quia tulit eum dñs. **V**ixit quoq; ma-
thusalani centioctoginta septē annis.
⁊ genuit lamech. **E**t vixit mathusalā
postq; genuit lamech septingentis octo-
gintaduob; annis. ⁊ genuit filios ⁊
filias. **E**t facti sūt omnes dies mathu-
sale nongentis sexaginta nouē anni. ⁊
mortuus ē. **V**ixit autē lamech centio-
ctogintaduob; annis ⁊ genuit filiū:
vocauiq; nomen ei⁹ noe dicens. **I**ste
cōsolabit nos ab opibus ⁊ laborib;
manuū nostrar; i terrā cui maledixit
domin⁹. **V**ixitq; lamech postq; genuit
noe quingentis nonagintaquib; annis.
et genuit filios et filias. **E**t facti sunt
omnes dies lamech septingentis septua-
ginta septem anni. ⁊ mortuus ē. **N**oe
vero cum quingentor; esset annor; ge-
nuit sem. et cham. et iaphet. **VI**

Quinq; cepissent hominēs multi-
plicari sup terrā. ⁊ filias pce-
allent. **V**identes filij dei filias hōm qd
essent pulchre. acceperūt sibi uxores ex
omnib; quas elegerāt. **D**ixitq; deus.
Non pmanebit spirit⁹ meus in hōie
interemti. quia caro ē. **E**cceq; dies illi⁹
centi viginti annor;. **G**igantes autē
erāt sup terrā in dieb; illis. **P**ostq; enī
ingressi sunt filij dei ad filias hōm.
illeq; genuerūt: isti sunt portēs a scto.
viri famosi. **V**idens autē de⁹ qd multa
malicia hōm esset i terrā. ⁊ cūta cogi-
tatio cordis intenta esset ad malum
omni ppe: penituit eū qd hōiem fecisset
in terrā. **E**t p̄uens in futur; ⁊ ratus
dolore cordis intussec⁹: delebo inq̄
hōiem quē creauī a facie terre. ab hōie
usq; ad aīantia. a repāli usq; ad vo-
lucres celi. **P**enitet enī me fecisse eos.
Noe vērō inuenit graciā coram dño.
Hec sunt generationes noe. **N**oe vir

iustus atq; p̄fct⁹ fuit i generationib;
suis: cū deo ambulauit. ⁊ genuit tres
filios. sem. cham. ⁊ iaphet. **C**orrupta
est autē terra corā dño. et repleta ē ini-
quitate. **C**unq; uidisset deus terrā esse
corruptā. oīs quippe raro corruperat
viā suā sup terrā: dixit ad noe. **S**inis
uniūse carnis venit corā me. **R**epleta
ē terra iniquitate a facie eor;: et ego disp-
dam eos cū terra. **F**ac tibi archam de
lignis leuigatis. **M**ansumulas in
archa facies: ⁊ bitumē linies intussec⁹
et extrinsecus. ⁊ sic facies eā. **T**recentor;
cubitor; erit longitudo arche. quinquā-
ginta cubitor; latitudo. et triginta cu-
bitor; altitudo illius. **F**enestra i archa
facies. et i cubito sūmabis sūmitatē
eius. **M**atū autē arche pones ex latere
dorsum. **C**enacula ⁊ rētega facies in
ea. **E**cce ego adducā aq̄s diluuij sup
terrā ut interficiā omne carnē in qua
spūs vite est subter celū. et uniuēsa que
i terra sūt consument. **P**onāq; sedus
meum tecū. et ingredieris archā tu et
filij tui. uxor tua. et uxores filior; tuor;
tecum: et ex cunctis aīantib; uniuēse
carnis bina induces i archā ut uiuāt
tecū masculini sexus ⁊ feminini. **D**e vo-
lucib; iuxta genus suū. ⁊ de iumentis
i genē suo. ⁊ ex omni reptili terre. sed m
gen⁹ suū. bina de omnib; ingredient
tecū. ut possint uiuere. **T**olles igit tecū
ex omnib; elcis que mandi possunt.
et comportabis apud te. et erunt tam
tibi qm illis in escam. **F**ecit igit noe
omnia que p̄perat illi deus. **VII**

Dixitq; dñs ad eū. **I**ngredere tu et
omnis domus tua in archā. **T**e
enī vidi iustū corā me in generatione
hac. **E**x omnib; aīantibus mundis
tolles septena ⁊ septena. masculinum et
feminā: de aīantibus vero immūdis

duo et duo. masculū et feminā: sed et
de volatilibus celi septena et septena.
masculū et feminā. ut salueretur semen
sup faciem uniuersę terre. Adhuc enī
et post dies septē ego pluam sup terrā
quadraginta diebus et quadraginta
notābz: et delebo omnē substantiā quā
fecit de sup facie terre. Fecit ergo noe oīa
q̄ mandauerat ei dñs. Eratq; segetorū
annorū. q̄ndo diluuiū aque inundauē-
runt sup terrā. Et ingressus est noe et
filij eius. uxor eius. et uxores filiorū ei⁹
cū eo in archam: ppter aquas diluuij.
De aianibz q; mūdibz et immūdibz. et
de volucibz et de omni qd mouet sup
terrā. duo et duo ingressi sunt ad noe
in archā masculus et femina: sicut p̄ce-
perat dñs noe. Cumq; cūissent septē
dies. aque diluuij inundauerūt sup
terrā. anno secentesimo uite noe men-
se scđo septimodecimo die mensis. rupi
sunt omnes fontes abyssi magnę: et
catharade celi ap̄te sūt. et facta est plu-
uia sup terrā q̄draginta diebz et q̄dra-
ginta notābz. In articulo diei illius
ingressus est noe. et seni. et cham. et ia-
phet filij eius. uxor illi⁹ et uxores filiorū
eius cū eis ī archā: ip̄i et omne animal
scđm genus suū uniuersaq; iumenta
in genere suo. et omne qd mouet super
terram in genere suo: cundūq; volan-
te scđm gen⁹ suū. Uniuersę aues om-
nesq; volucres ingressę sunt ad noe ī
archā. bina et bina et omni carne in
qua erat spūs uite. Et que ingressę sūt.
masculus et femina et omni carne in-
trouerūt. sicut p̄ceperat ei deus: et indu-
xit eū dñs deforis. Factūq; ē diluuiū
quadraginta diebz sup terrā. et multi-
plicare sunt aque: et eleuauerūt archā
in sublime a terra. vehementer enī inun-
dauerunt: et oīa repleuerūt in sup facie

terre. Porro archa ferebat sup aquas:
et aque preualuerūt nimis sup terrā.
op̄q; sunt omnes montes recessi sub
uniūso celo. Quindecim cubitis altior
fuit aqua sup montes quos op̄uēat.
Consumptaq; est oīs caro q̄ mouebat
sup terram: volucū aianū bestiay.
om̄q; reptilū que reptāt sup terram.
Uniuersi hoīes et cunda in quibz spi-
raculū vite ē in terra. mortua sunt. Et
deleuit de⁹ omnē substantiā que erat
sup terrā. ab hoīe usq; ad pecus. tam
reptile qm volucres celi: et delata sūt de
terra. Remansit autē solus noe. et qui
cū eo erāt ī archa. Op̄nuerūtq; aque
terras centūquinīginta diebz. **VIII**

Recordat⁹ autē dñs noe cūdozq;
aianū. et omnium iumentorū que
erāt cū eo ī archa. adduxit sp̄ritū sup
terrā: et imminue sūt aque. et clausi sunt
fontes abyssi et catharade celi: et phibite
sūt pluuię de celo. Reuersęq; sūt aque
de terra. euntes et redeuntes: et coperūt mi-
nuī. post centūquinīginta dies. Reque-
uitq; archa mēse septimo uicesimo septimo
die mensis sup montes armenie. At
uēs aque ibant et decresebāt usq; ad
decimū mēse. Decimo enī mēse p̄ma
die mensis apparuerūt cacumina mon-
tiū. Cumq; cūissent quadraginta dies.
apiens noe fenestrā archę quā fecerat
dimisit coruū: qui egrediebāt. et nō re-
tebatur donec siccarent aque sup terrā.
Emisit q; columbā post eū. ut uideret si
iam cessassēt aque sup facie terre. Que
cū non inuenisset ubi requiesceret pes
eius. reuersa est ad eū in archā. Aque
enī erāt sup uniuersā terrā. Et tenditq;
manū suā: et apprehensā intulit ī archā.
Expectatis autē ultra septē diebz alijs:
rursum dimisit columbā et archā. At
illa uenit ad eū ad uespam: portans

ramū oliue virentibz folijs i ore suo. Intellegit ergo noe: qd cessassent aque super terrā. **E**xpectauitq; nichilomin⁹ septem alios dies. et emisit columbā: que non est reuersa ultra ad eū. **I**git̃ seccēsimoprimo anno primo mense. prima die mensis imminuit sūt aque super terrā. **E**t apians noe tedū arche aspexit. viditq; qd resiccata esset sup̃ficies terre. **M**ense scđo septimo ⁊ vicesimo die mensis arefacta ē terra. **I**ocur⁹ est autē dñs ad noe dicens. **E**grede de archa tu. ⁊ uxor tua. filij tui. et uxores filiorū tuorū tecū: cūda aīancia que sūt apud te. q̃ omni carne tam in volatilibz q̃ in bestijs ⁊ uniuersis reptilibz que reptant sup̃ terrā. educ tecū: ⁊ egredimini sup̃ terrā. **C**rescite et multiplicamini sup̃ eam. **E**gressus ē ergo noe ⁊ filij eius. ⁊ uxor illi⁹ et uxores filiorū eius cū eo: sed ⁊ oīa aīancia. iumenta et reptalia que reptant sup̃ terrā. scđm genus suū. egressa sunt de archa. **E**dificauit autē noe altare dño: ⁊ tollens de cūdis pecoribz ⁊ volucibz mūdīs. obtulit holocausta sup̃ altare. **V**iditq; dñs odore suauitatis: ⁊ ait ad eū. **N**equaq; ultra maledicam tē propter sp̃es. **S**eruis enī et cogitacō humani cordis in malū prona sunt ab adolecēcia sua. **N**on igitur ultra percussā omnem animam uiuentem sicut feci cūdis diebz. terre sanentis. ⁊ messis. figus ⁊ estus. estas ⁊ hiemps. nox et dies non requiescent. **I**X

Benedixitq; deus noe ⁊ filiis eius. ⁊ dixit ad eos. **C**rescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā. ⁊ terror vester ac tremor sit sup̃ cūda aīalia terre. ⁊ sup̃ omnes volucres celī cū uniuersis que mouent sup̃ terrā. **O**mnes pisces maris. manui vestre traditi sūt. et omne

qd mouetur ⁊ uiuit. erit vobis i cibū. **Q**uali olera virentia tradidi vobis omnia: recepto qd carne cū sanguine non comedetis. **S**anguinē enī aīarū ṽrarū. requirā de manu cūdarū bestiarū. et de manu hominis. **D**e manu viri et de manu fcis ei⁹ requirā omnē aīam hominis. **Q**uicūq; effuderit humanū sanguinē. funderetur sanguis illi⁹. **A**d ymaginē dei quippe factus est homo. **V**os autē crescite et multiplicamini. et ingredimini sup̃ terrā ⁊ implete eam. **H**ec q; dixit deus ad noe. et ad filios ei⁹ cum eo. **E**cce ego statuā padū meū vobiscū. ⁊ cū sanie vestro post vos. et ad omnē aīam uiuentē q̃ est vobiscū. tam i volucibz q̃ in iumentis ⁊ pecudibz terre. cūdisq; que egressa sunt de archa. ⁊ uniuersis bestijs terre. **S**tatuā padum meū vobiscū. ⁊ nequaquā ultra interficiet oīs caro ab aquis diluuij. neq; erit deinceps diluuiū dissipans omnem terram. **D**ixitq; deus. **N**on est signū federis qd dō inter me et vos et ad omnē aīam uiuentē que ē vobiscū in generationes sempiternas. **A**rcum meū ponā in nubibz celī et erit signū federis inter me ⁊ terrā. **C**ūq; obduxerō nubibus celū. apparebit arcus meus in nubibz. ⁊ recordabor federis mei qd pepigi vobiscū. et cū omni anima uiuentē que carne vegetat. et non erunt ultra aque diluuij ad delendā vniūersā carnem. **E**ritq; arcus meus i nubibz. ⁊ videbo illū ⁊ recordabor federis sempiterni: qd padū est inter deū ⁊ omnē aīam uiuentē vniūerse carnis que est sup̃ terram. **D**ixitq; dñs ad noe. **N**on est signū federis qd constitui inter me et omnē carnem sup̃ terrā. **E**runt ergo filij noe qui egressi sunt de archa. **S**em. cham. ⁊ iaphet. **P**orro cham ipse est

pater chanaan. Tres isti sunt filii noe.
et ab hijs disseminati sunt omne genus
hominum super universam terram. Lepitq; noe
vir agricola exercere terram. et plantavit
vineam. Bibentq; vinum inebriati sunt.
et nudatus iacuit in tabernaculo suo.
Cum autem vidisset cham pater chanaan.
verenda patris sui esse nudata: nuntiavit
duobus fratribus suis foris. At vero sem
et iaphet. pallium imposuerunt humeris
suis. et incedentes retrorsum: operuerunt
verenda patris. Faciesq; eorum averse erant.
et patris virilia non viderunt. Evigilans
autem noe ex vino cum didicisset quod fecerat
et filius suus iunior. ait. Maledictus
chanaan puer. servus servorum erit fra-
tribus suis. Dixitq; benedictus dominus
deus sem. sit chanaan servus eius. Dila-
ret deus iaphet. et habitet in tabernaculis
sem. sitq; chanaan servus eius. Vixit
autem noe post diluvium: trecentis quin-
quaginta annis. et impleti sunt omnes
dies eius nonigentis quinquaginta
annis. et mortuus est.

Nee sunt generationes filiorum noe.
sem. cha. et iaphet. Natiq; sunt ei
filij post diluvium. Filij iaphet. gomer.
et magog. et mada. et iavan. et thubal.
et moloch. et tyras. Porro filij gomer.
assenez. et riphath. et thogorma. Filij
autem iavan. helya. et tharsis. rechim.
et dodamin. Ab hijs divise sunt insule
gentium in regionibus suis. unusquisq;
secundum linguam suam et familias suas in
nationibus suis. Filij autem cham. chus
et mefram. et phuth. et chanaan. Filij
autem chus. laba. ciula. et sabatha. et re-
gina. et sabathara. Filij regina. laba.
et dadan. Porro chus genuit neuroth.
Ipse cepit esse potens in terra. et erat ro-
bustus venator coram domino. Ab hoc
revertit publicum. Quasi neuroth robustus

venator coram domino. Fuit autem
principium regni eius babilon. et arach.
et archach. et calanne. in terra semnaar.
De terra illa egressus est assur. et edifica-
vit niniven. et plateas civitatis. et chale.
Kedenq; inter niniven. et chale. Hec est
civitas magna. At vero mefram ge-
nuit ludim. et ananim. et laabim. et
neptum. et pherusan. et cellum. de quibus
egressi sunt philistim. et capurim. Cha-
naan autem genuit sydone. primogenitum
suum. et cheu. et iebuseu. et amorreu. et ger-
gesum. et eucum. et aracheu. cyneum. et
aradiu. samariche. et amatheu. Et per
hos disseminati sunt populi chananeorum.
Natiq; sunt termini chanaan venien-
tibus a sydone ieraram. usque gazam.
donec ingrediaris sodomam. et gomor-
ram. et adamam. et seboim usque iasa. et
iesla. Iij sunt filij chami in cognationi-
bus et linguis. et generationibus. et terris.
et gentibus suis. De sem quoque nati sunt
patres omnium filiorum heber. fratre iaphet
maiore. Filij sem. belam. et assur. et ar-
phaxat. lud. et aram. Filij aram. hus.
et hul. et gether. et mes. At vero arpha-
xat genuit sale. de quo ortus est heber.
Natiq; sunt heber filij duo. Nomen
vni phaleg. eo quod in diebus eius divisa
sit terra. et nomen fratris eius iedan. Qui
iedan. genuit elmodad. et saleph. et
asarnoth. iare. et aduram. et iazal. et
deda. et hebal. et abimahel. laba. et io-
phir. et ciula. et iotab. Omnes isti filij
iedan. Et facta est habitatio eorum. de me-
ssa per gentes usque sephar montem orien-
talem. Isti sunt filij sem. secundum cognati-
ones et linguas et regiones in gen-
tibus suis. Hec familie noe. iuxta populos
et nationes suas ab hijs divise sunt.

Egentes in terra post diluvium. **XI**
erat autem ita labij vni. et emonu

eorūdem. Cumq; proficiscerent de oriente inuenerūt campū in terra sennar. et habitauerūt in eo. Dixitq; alter ad proximiū suū. Venite faciamus lateres. et coquam⁹ eos igni. Habueruntq; lateres pro saxis. et bitumen p cimento. et dixerunt. Venite faciamus nobis ciuitatē. et turrem cui⁹ culmen ptingat usq; ad celū. et celebrem⁹ nomē nr̄m anteq; diuidamur in uniuersas terras. Descendit autē dñs ut uideret ciuitatē. et turrem quā edificabant filij adam. et dixit. Ecce unus est plūs. et unū est labiū omnibz. Leperuntq; hoc facē. nec desistunt a cogitacōibz suis donec eas ope cōpleant. Venite igit descendam⁹ et confundam⁹ ibi linguā eorū. ut non audiat unusquisq; uocē proximi sui. Atq; ita diuulit eos dñs ex illo loco in uniuersas terras. et cellauerūt edificare ciuitatē. Et idcirco uocatum est nomen loci illi⁹ babel. quia ibi confusū est labiū uniuerse rege. Et inde dispersit eos dñs sup facie cundarū regionū. Hec sunt generationes san. Ben erat centū annorū qñdo genuit arphaxat. biennio post diluuiū. Vixitq; sen postq; genuit arphaxat quingenis ānis. et genuit filios et filias. Porro arphaxat vixit trigintaquinq; annis et genuit sale. Vixitq; arphaxat postq; genuit sale trecentis et tribus annis. et genuit heber. Vixitq; sale postq; genuit heber q̄dringenis et tribz annis et genuit filios et filias. Vixit autē heber trigintaquorū ānis et genuit phalech. Et vixit heber postq; genuit phalech q̄dringēsis triginta annis. et genuit filios et filias. Vixit quoq; phalech triginta ānis et genuit reu. Vixitq; phalech postq; genuit reu ducentis nouem annis et genuit filios et filias. Vixit

autem reu trigintaquinq; annis. et genuit saruch. Vixitq; reu postq; genuit saruch ducentis septē annis. et genuit filios et filias. Vixit autem saruch triginta annis. et genuit nachor. Vixitq; saruch postq; genuit nachor ducentis annis. et genuit filios et filias. Vixit autem nachor uiginti nouem annis. et genuit thare. Vixit nachor postq; genuit thare centūdecē et nouē annis. et genuit filios et filias. Vixitq; thare septuaginta annis. et genuit abram. et nachor. et aram. Hec sunt autē generationes thare. Thare genuit abram. nachor. et aram. Porro aram genuit loch. Mortuusq; est aram ante thare prēm suū. i. terra natiuitatis sue. i. hur chaldeorū. Duxerūt autē abram. et nachor uxores. Nōmē uxoris abram. sarai. Et nōmē uxoris nachor. melcha filia aram prīs melche et prīs iselche. Erat autē sarai sterilis nec habebat filios. Tulit itaq; thare abram filium suū. et loch filium aram filiū filij sui. et sarai mūrū suā. uxore abram filij sui. et eduxit eos de hur chaldeorū ut irent in terrā chanaan. Veneruntq; usq; haram. et habitauerūt ibi. Et facti sūt dies thare ducentorūquinq; ānorū. et mortu⁹ ē i. harā.

Dixit autē dñs ad abram. **XII** Egredere de terra et de cognatione tua. et de domo prīs tui. et ueni in terrā quā monstrauero tibi. Faciāq; te in gentem magnā. et benedicā tibi. et magnificabo nomē tuū eisq; benedictus. Benedicam benedicentibz tibi. et maledicam maledicentibz tibi. atq; in te benedicent uniuerse cognationes terre. Egredius est itaq; abram sicut prēpar ei dñs. et inuit cū eo loch. Septuagintaquinq; annorū erat abram. cū egrederet de haram. Tulitq; sarai uxore

suā. et loth filii fratris sui. uniuersamque
substantiā quā possederāt. et animas
quas fecerant in harām. et egressi sunt
ut irent in terrā chanaan. Cumque veni-
issent in eā. pertransiuit abram terrā usque
ad locū sychem. et usque ad conuallē
illustrā. Chananeus autē tunc erat
in terra. Apparuit autē dñs abram et
dixit ei. Benigni tuo dabo terrā hanc.
Qui edificauit ibi altare domino qui
apparuerat ei. et inuocauit ibi nomē
eius. Et inde transgrediēs ad montē
qui erat contra orientē bechel. cecidit
ibi tabernaculū suū. ab occidentē habēs
bechel. et ab orientē hay. Edificauit quē
ibi altare dño. et inuocauit nomen ei⁹.
Perrexitque abram uadēs. et ultra progre-
diēs ad meridie. Facta ē autē fames
in terra. Descenditque abram in egiptū
ut peregrinaret ibi. Preualuerat enī fa-
mes in terra. Cumque prope esset ut ingre-
deretur egiptum. dixit sarai uxori suē.
Noui quod pulchra sis mulier. et quod cū
viderit egiptij. diduri sūt. quod uxor illi⁹
est. et interficiet me. et te reseruabit. Dic er-
go obsecro te. quod soror mea sis. ut bene
sit michi. propter te et uiuat anima mea
ob gratiā tuā. Cū itaque ingressus esset
abram egiptū. uidit egiptij mulierē quod
esset pulchra nimis. Et nuntiauerūt
principes pharaoni et laudauerūt eā
apud illū. Et sblata ē mulier in domū
pharaonis. abram uero bene uolū sunt
propter illā. Fueruntque ei oues. et boues.
et asini. et serui. et famule. et asine et ca-
meli. Flagellauit autē dñs pharaonē
plagis maximis. et domū ei⁹. propter sarai
uxorem abram. Vocauitque pharao
abram. et dixit ei. Quid nam ē hoc quod
fecisti michi? Quare nō indicasti mi-
chi quod uxor tua esset? Quā ob causam
dixisti esse sororē tuā. ut tollerē michi

eam in uxore. Nunc igitur ecce comitū tua.
accipe eam et uade. Precepitque pharao
super abram uirum. et deduxerunt eum
et uxore ei⁹. et omnia que habebat. XIII

Ascendit ergo abram de egipto.
Ipse et uxor eius. et omnia que
habebat. et loth cum eo. ad australem
plagam. Erat autē diues valde in po-
tensione auri et argenti. Reuersusque ē
per iter quo venerat a meridie in bechel.
usque ad locū ubi prius fixerat taberna-
culum inter bechel et hay. in loco altaris
quod fecerat pri⁹. et inuocauit ibi nomē
dñi. Sed et loth qui erat cū abram. fu-
erunt greges ouium et armenta. et taber-
nacula. nec poterat eos cape terra ut
habiterent simul. Erat quippe substan-
tia eorum multa. et nequibant habitare
coniuncti. Unde facta ē rixa inter pasto-
res gregū abram et loth. Eo autē tpe
chanane⁹ et pherezus habitabāt in illa
terra. Dixit ergo abram ad loth. Ne
quiescit inter me et te. et inter
pastores meos et pastores tuos. frēs
enī sumus. Ecce uniuersa terra corā te
est. recede a me obsecro. Si ad sinistram
ieris. ego dexterā tenebo. si tu dexteram
elegeris. ego ad sinistram pegā. Eleuatis
itaque loth oculis. uidit omnē circa regi-
onem iordanis. que uniuersa irrigabat.
anteque subuerteret dñs sodomam et go-
morram. sicut paradisus dñi. et sicut
egipt⁹ ueniētib⁹ in legor. Elegitque sibi
loth regionē circa iordanem. et recessit
ab orientē. Dimisitque sūt alterum a fra-
tre suo. Abram habitauit in terra cha-
naan. Loth uero morat⁹ est in opidis
que erant circa iordanē. et habitauit
in sodomis. Homines autē sodomite
pessimi erāt. et peiores corā dño nimis.
Dixitque dñs ad abram. postquam diuisus ē
ab eo loth. Leua oculos tuos in directū

et vide a loco in quo nūc es: ad aquilonem et meridiem: ad orientem et occidentem. Omne terrā quā conspicias: tibi dabo: et semini tuo usq; in sempiternum. Faciāq; semen tuū sicut puluerē terre. Si quis potest hominū numerare puluerē terre: semen q; tuū numerare poterit. Surge ergo et pambula terrā: in lōgitudine et in latitudine suā: quā tibi datur⁹ sum eā. Mouens igit^r calceatūculū suū abram: venit et habitauit iuxta conuallē mambre: que est in hebron. Edificauitq; ibi altare dño.

Adū ē autē in illo tpe ut **XIII** amraphel rex semnaar: et arioch rex ponti: et chodorlaomor rex elamitarū: et thadal rex gentiū: inirent bellū cōtra bala regē sodomorū: et orea beca regem gomorre: et cōtra semnaar regē adame: et contra seneber regē seboyim: contra regem bale: ipā ē legor. Omnes hī cōuenerūt in uallē siluestre: que nūc ē mare salis. Duodecim enī annis seruerāt chodorlaomor et ceteri decimo anno recesserūt ab eo. Igitur q̄rodecio anno: uenit chodorlaomor et reges qui erant cum eo et percusserunt raphaym in astaroth: et carnaym: et zuzim cum eis: et enī in sabe caria thaym: et chereos ī montibz seyr: usq; ad campēstia pharan: que ē in solitudine. Reuersiq; sūt et uenerunt usq; ad fontē mephat: ipā ē rades: et percusserūt omnē regionē amalechitarū: et amorreorū qui habitabāt in asafonchamar. Et egressi sunt rex sodomorū: et rex gomorre: regesq; adame: et rex seboyim: nec non et rex bale que ē legor: et direxerūt adiem cōtra eos ī ualle siluestri: scilicet aduersus chodorlaomor regē elamitarū: et thadal regem gentium: et amraphel regē semnaar et arioch regē ponti.

quod reges aduersus quinq; Vallis autē siluestris habebat puteos multos bituminis. Itaq; rex sodomorū et rex gomorre: terga uerterunt: cecideruntq; ibi: et qui remanserant: fugerunt ad montē. Tulērūt autē omnē substantiā sodomorū: et gomorreorū: et uniuersa que ad cibum pertinent: et abierunt. Necnon et loth et substantiā ei⁹: filiū scilicet abram: qui habitabat ī cōualle mambre amorrei: fratris elchol: et scilicet anet. Hī enī pepigerāt fedus cū abrahā. Nō cū audisset abram: cap tū uidelicet loth fratrem suū: numerauit et pedicos uernaculos suos: receutos decem: et persecutus est eos usq; dan. Et diuisis loth is irruit sup eos nocte. Percussitq; eos et persec⁹ eos usq; soba: et phem: cen q̄ est ad leuam damasci. Reduxitq; omnē substantiā: et loth frēm suū cū substantiā illius: mulieres q; et p̄lm. Egressus ē autē rex sodomorū: et occursū ei⁹: postq; reuersus ē a cete chodorlaomorū: et regū qui cū eo erant: ī ualle sabe que est uallis regis. At uero melchisedech rex salen: pferens panē et uinū. Erat enī sacerdos dei altissimi: benedixit ei: et ait. Benedictus abram deo excelsio: qui creauit celū et terrā: et benedict⁹ deus excelsus: quo p̄egente hostes in manibus tuis traditi sūt: et dedit ei decimas ex omnibz. Dixit autem rex sodomorū ad abram. Da michi animas: cetera tolle tibi. Qui rēdit ei. Leuo manum meā ad dñm deū excelsū: possessorē celi et terre: q̄ a filo subregnis usq; ad corrigiā calige nō accipiā ex omnibz q̄ tua sunt: ne dicas: ego dñm abrahā: receptis hīs que comederūt iuuenes: et partibus uirorū qui uenerunt mecum.

aner. elchol et mambre. isti accipient
D partes suas. **XV**
 Hic itaq; translatis. factus est ser-
 mo dñi ad abram p̄ visionē dicens.
 Noli timere abram. ego p̄tor tuus
 et merces tua magna nimis. Dixitq;
 abram. Dñe deus qđ dabis michi?
 Ego uadam absq; liberis. et filius p̄-
 curatoris domus mee. iste damascus
 elyzer. Addiditq; ab̄rā. Michi autē
 nō dedisti semē. et ecce retinaculus meus.
 heres meus erit. Statimq; sermo dñi
 factus est ad eū dicens. Non erit hic
 heres tuus. sed qui egrediet de utero tuo.
 ipm habebis heredē. Eduxitq; eū foras.
 et ait illi. Suspice celū. et numera stellas
 si potes. Et dixit ei. Sic erit semen tuū.
 Credidit abram dō. et reputatū est illi
 ad iusticiā. Dixitq; ad eū. Ego dñs qđ
 eduxi te de huc chaldeis. ut darem tibi
 terrā istā et possideres eam. At ille ait.
 Dñe deus. unde scire possum qđ posse-
 ssurus sum eā? Et respondit dñs. Su-
 me inqđ michi vacca triennē et caprā
 triennā. et arietē annor. et iū. et iururā
 qđ et columbā. Qui collēs uniusa hec.
 diuisit ea p̄ mediū et utraq; p̄es ora
 se. alterutroq; posuit. Aues autē non
 diuisit. Descenderūtq; volucres super
 cadauera et abigebat eas ab̄rā. Cūq;
 sol occuberet. pauci irruerūt sup abram.
 et horrores magni et tenebrosus inuasit
 eū. Diditq; est ad eū. Scito p̄nosces.
 qđ p̄grinū futurus sit semen tuū in terra
 nō sua. et subiciant eos seruituti. et affli-
 gent quadringēis annis. Verū tamen
 gentem cui seruituri sūt ego iudicabo.
 et post hec egredientur cū magna sub-
 stantia. Tu autē ibis ad p̄es tuos in
 pace sepultus in senectute bona. Bene-
 ratione autem quarta reuertetur huc.
 Nec dū enī complete sunt iniquitates

amorreorū. usq; ad p̄ns tēpus. Cum
 ergo occubisset sol. facta est caligo te-
 nebrosa. et apparuit cūbanus fumā.
 et lampas ignis transiens inter diui-
 siones illas. In die illo pepigit dñs
 fed⁹ cū ab̄rā dicens. Semini tuo dabo
 terrā hanc. a fluuiio egip̄i usq; ad flu-
 uium magnū eufcaten. Enechos et tene-
 zos. cethimoneos. et ethos. et ferezeos.
 raphaym qđ et amorreos. chananeos.
 et gergeleos. et iebuleos. **XVI**
 gigitur sarai uxor abram nō genuerat
 sibi liberos. sed habēs ancillā egip̄iā
 nomine agar. dixit marito suo. Ecce
 cōclusit me dñs ne parerem. ingredi
 ad ancillā meā. si forte saltē ex illa sus-
 cipiam filios. Cūq; ille acquiesceret de
 p̄canti. tulit agar egip̄iā ancillā suā.
 post annos decē quā habitare ceperāt
 in terra chanaan. et dedit eā viro suo
 uxori. Qui ingressus ē ad eā. At illa
 cōcepisse se vidēs. despexit dñam suā.
 Dixitq; sarai ad ab̄rā. Inique agis
 cōtra me. Ego dedi ancillā meā in sinū
 tuū. qđ vidēs qđ cōcepit. despexit me
 habet. Iudicat dñs inter me et te. Cui
 respōdit abram. Ecce ait ancilla tua
 in manu tua est. vtere ea ut libet. Affli-
 gente igitur eā sarai. fugā inijt. Cūq;
 inuenisset eā angelus dñi iuxta fontē
 aque in solitudine que est in via sur
 in deserto. dixit ad illā. Agar ancilla
 sarai. unde venis. et quo vadis? Que
 rēdit a facie sarai dñe mee ego fugio.
 Dixitq; ei angelus dñi. Reuertere ad
 dñam tuā. et humiliare sibi manu illi⁹.
 Et rursum. Multiplicās inqđ multi-
 plicabo semē tuū. et nō numerabit̄ pre-
 multitudine. At deinceps. Ecce ait. Cō-
 cepisti. et paries filiū. vocabitq; nomē
 ei⁹ ysmad. eo qđ audierit dñs afflictio-
 nem tuā. Sic erit ferus homo. manus

eius contra omnes. et manus omnium
contra eum. Et regione uniuersorum terrarum
suarum figet tabernacula. Vocauit autem
agar nomen domini qui loquebatur ad eam.
tu deus qui uidisti me. Dixit enim. Pro
fecto hic uidi postera uidentis me.
Propterea appellauit puteum illud. puteum
uiuentis et uidetis me. Ipse est inter cades
et barad. Pepitque agar abraham filium. qui
uocauit nomen eius ysmahel. Vnde
ginta sex annorum erat abraham. quando
pepit ei agar ysmahel. **XVII**
Postquam uero nonaginta nouem
annorum esse cepit. apparuit ei deus.
Dixitque ad eum. Ego dominus omnipotens.
Ambula coram me. et esto perfectus.
Ponamque fedus meum inter me et te. et
multiplicabo te uehementer nimis. Cedi
dit abraham pronus in facie. Dixitque
ei deus. Ego sum. et ponam padum
meum tecum. et sis pater multarum gentium.
Nec ultra uocabitur nomen tuum abraham.
sed appellaberis abraham. quia pater
multarum gentium constitui te. Faciamque te
crescere uehementissime. et ponam te in
gentibus regesque te et egredieris. et statuam
padum meum inter me et te. et inter semen
tuum post te. in generationibus tuis.
federe sempiterno ut sis deus tuus. et
seminis tui post te. Daboque tibi et semi
ni tuo post te terram peregrinationis
tue. omne terram chanaan. in possessio
nem eternam. egoque deus eorum. Dixit ite
que deus ad abraham. Et tu ergo custodie
padum meum. et semen tuum post te in gene
rationibus suis. Hoc est padum meum quod
obseruabis inter me et uos et semen
tuum post te. Circumcidet te uobis omne
masculinum. et circumcideris carne praputij
uestri. ut sit in signum federis inter me et
uos. Infans octo dierum circumcidet in uo
bis. Nunc masculinum in generationibus

uestris. tam uernaculus quam empticus
circumcidet. et quicumque fuerit de stirpe
ura. Etiamque padum meum in carne ura in
fedus eternum. Masculus cui praputij
caro circumcisa non fuerit. delebit anima
illa de populo suo. quia padum meum irritum
fecit. Dixitque deus ad abraham. Sarai
uxorem tuam non uocabis sarai. sed sa
ram. Et benedicam ei. et te illa dabo tibi
filium cui benedidurus sum. Etiamque in
nationes. et reges populorum orientur te eo.
Cecidit abraham in facie sua. et risit
in corde suo dicens. Puta siue centena
rio nascetur filius. et sara nonagenaria
pariet. Dixitque ad dominum. Vana yma
hel uiuat coram te. Et ait dominus ad abra
ham. Sara uxor tua pariet tibi filium.
uocabisque nomen eius ysaac. Et ostendam
padum meum illi in fedus sempiternum. et
semini eius post eum. Supra ysmahelque
exaudiui te. Ecce benedicam ei. et augeto
et multiplicabo eum valde. Duodecim
duces generabit. et faciam illum crescere in
gentem magnam. Padum uero meum statuam
ad ysaac. quem pariet tibi sara ipse isto.
in anno altero. Cumque finis esset ser
mo loquentis cum eo. ascendit deus ab
abraham. Tulit autem abraham yma
hel filium suum. et omnes uernaculos domus
sue. uniuersos quos auerat. et cundos
mares et omnibus uiris domus sue. et
circumcidit carnem praputij eorum. statim in
ipsa die sicut praparat ei deus. Abraham
nonaginta nouem erat annorum. quando
circumcidit carnem praputij sui. et ysmahel
filius suus tredecim annos impleue
rat. ipse circumcisionis sue. Eadem die
circumcissus est abraham. et ysmahel fili
us. et omnes uiri domus illius. tam
uernaculi quam empticij et alienigene pa
triter circumcissi sunt. **XVIII**

Apparuit autem ei dominus in conualle

membre. sedenti in ostio tabernaculi
fuit in ipso seruire diei. **Lūq;** eleuasset
oculos. apparuerūt ei tres viri stantes
prope eū. **Quos** cum vidisset. cucurrit
in occursum eorū de ostio tabernaculi
fuit. et adorauit in terra et dixit. **Dñe** si
inueni gratiā ī oculis tuis ne trāscas
seruū tuū. **Sed** afferam paillū aque.
et lauent p̄des vr̄i et requiescat sub ar-
bore. **Donāq;** buccellā panis. et dore-
tur cor vr̄m postea trālibis. **Idcirco**
enī dedinastis ad seruū vr̄m. **Qui** di-
xerunt. **Fac** ut locutus es. **Festinauit**
abraham in tabernaculū ad saram.
dixitq; ei. **Accelera** nra sara simile cō-
misse. et fac subcineritios panes. **Ipse**
vero ad armentū cucurrit. et tulit inde
vitulū tenerimū et optimū. deditq; pu-
ero. **Qui** festinauit. et coxit illū. **Tulit** q;
butir et lac. et vitulū quē coxerat. et po-
suit corā eis. **Ipse** v̄o stabat iuxta eos
sub arbore. **Lūq;** comedissent dixerūt
ad eū. **Vbi** ē sara vxor tua? **Ille** r̄ndit.
Ece in tabernaculo ē. **Cui** dixit. **Reuer-**
rens veniā ad te t̄pore isto. vita comi-
te. et habebit filiū sara vxor tua. **Quo**
audito. sara risit post ostiū tabernaculi.
Erāt autē ambo senes. p̄ueteq; etatis.
et desiderāt sate fieri m̄hebra. **Dne** risit
occulte dicens. **Postq;** cōseui et dñs
meus verū ē. voluptati opam dabo.
Dixit autē dñs ad abrahā. **Quare**
risit sara vxor tua dicens. **Num** vere
paritura sū anus? **Nūq;** deo quitq;
ē difficile. **Iuxta** conditū reuertar ad
te h̄pc eodē t̄pore. vita comite. et habebit
sara filiū. **Regauit** sara. dicens. **Non**
risi timore p̄fēta. **Dñs** autē. **Non** est
inq; ita. sed risisti. **Cū** ergo surrexissent
inde viri. direxerūt oculos contra sodo-
mam. et abrahā simul gradiebat̄.
deducēs eos. **Dixitq;** dñs. **Non** clare

potero abrahā quē gesturus sum. cū
fuerit? **hic** in gente magnā ac robusti-
simā. et benedicende sunt in eo omnes
nationes terre. **Scio** enī q; p̄ceptur? **hic**
filijs suis et domui sue post se. ut custo-
diant viam dñi. et faciant iudiciū et
iusticiam. ut adducat domin⁹ p̄pter
abrahā oīa quē locut⁹ est ad eum.
Dixit itaq; dñs. **Clamor** sodomorū
et gomorreorū multiplicat⁹ est. et p̄cām
eorū aggrauat⁹ est nimis. **Descendā**
et videbo. v̄tū clamorē qui venit ad
me. ope cōpleueunt. an non est ita ut
sciam. **Conuerterūq;** se inde. et abierūt
sodomā. **Abrahā** v̄o adhuc stabat
corā dño. et appropinquans ait. **Nū-**
quid p̄das iustū cū impio? **Si** fuerit
quingenta iusti ī ciuitate. p̄ibūt fil.
et non parces loco illi p̄pter quingua-
ginta iustos si fuerit in eo? **Abst** a te
ut rem h̄ar facias. et occidas iustū cū
impio. **h̄atq;** iustus sicut impi⁹. **Nō**
est h̄pc tuū. qui iudicas omnē terram.
Nequaq; facies hoc iudiciū. **Dixitq;**
dñs ad eum. **Si** inuenero sodo omis.
quingenta iustos in medio ciuita-
tis. dimittā omni loco p̄pter eos. **Re-**
spondit abrahā. et ait. **Quia** semel
repi. loquar ad dñm dñm meū cū sim
pulis et cinis. **Quid** si min⁹ quinq;
ginta iustis quinq; fuerit. delebis p̄pter
quadragintaquinq; vniūsam urbem.
Et ait. **Nō** delebo si inuenero ibi qua-
dragintaquinq;. **Curūq;** locutus est
ad eū. **Si** autē q̄draginta ibi inuenti
fuerint quid facies? **Ait.** **Non** p̄cū-
am p̄pter q̄draginta. **Ne** queso inq;
indignis dñe si loquar. **Quid** si ibi
inuenti fuerint triginta. **R̄ndit.** **Non**
faciam. **Si** inuenero triginta. **Quia**
semel ait repi. loquar ad dñm meum.
Quid si ibi inuenti fuerint viginti. ait.

Non interficiā ppter virginā. Obsecro inquit ne irascaris dñe. si loquar ad huc semel. Quid si inuenta fuerint ibi decem? Dixit. Non delebo ppter decē. Abijt dñs postq; cessauit loqui ad abrahā. et ille reuersus ē in locū suū.

Antecurq; duo angeli **XIX** Sodomā vespere sedente loth in foribus ciuitatis. Qui cū vidisset eos surrexit. et nix obuiā eis. adorauitq; pronus in terra et dixit. Obsecro dñi declinate in domū pueri vr̄i. et manete ibi. Lauate pedes vr̄os et mane p̄fici sciamū i viā vr̄am. Qui dixerūt. Minime sed in platea manebim⁹. Cōpulit illos oppido ut diuertat ad eū. Ingressisq; domū ei⁹ fecit cōuiuiū. coxit azima et comederūt. Prius autem q̄ irent cubitū. viri ciuitatis vallauerūt domū illi⁹. a puero usq; ad senem oīs p̄p̄s simul. Vocauerūt loth et dixerūt ei. Vbi sunt viri qui introierūt ad te nocte. Educ illos huc ut cognoscam⁹ eos. Egressus ad eos loth post req̄ū adduces ostiū. ait. Nolite queso fec̄s mei. nolite malū h̄c facere. Habeto duas filias. q̄ necdū cognouerunt virū. Educam eas ad vos. et abutimini eis sicut vobis placuerit. dūmodo viris istis nichil mali faciatis. quia ingressi sunt sub umbra culminis mei. At illi dixerūt. Recede illuc. Et rursus. Ingressus es inquit ut advena. nūqd ut iudices. Te ergo ip̄m magis q̄ h̄ps affligam⁹. Vinq; faciebant loth vehemētissime. Jamq; p̄p̄ erat ut effunderent fores. et ecce miserūt manū viri. et introduxerūt ad se loth. clausueruntq; ostiū. et eos qui foris erāt p̄cusserūt cecitate. a minimo usq; ad maximum. ita ut ostiū inuenire non possent. Dixerūt autē ad loth. Habet hic quēpiā

uorū genit. aut filios aut filia. Omnes qui tui sūt. educ de urbe hac. Delebit⁹ enī locū istum. eo q̄ int̄ceperit clamor eorū corā dño. qui misit nos ut p̄damus illos. Egressus itaq; loth. locut⁹ ē ad generos suos. qui accepturi erant filias eius. et dixit. Surgite et egredimini de loco isto. quia delebit dñs ciuitatē hanc. Et visus est eis q̄si ludēs loqui. Cumq; esset mane. rogebant eū angeli dicentes. Surge tolle vxorē tuā. et duas filias q̄s habes ne et tu pariter p̄eas i scelere ciuitatis. Dissimilante illo. apphenderūt manū ei⁹ et manū vxoris ac duarū filiarū ei⁹. eo q̄ parceret dñs illi. educerūtq; eū et posuerūt extra ciuitatē. ibiq; locuti sunt ad eum. dicentes. Salua animā tuā. Noli respicere post te. nunc. nec stes in omni loco circa regione. sed i monte saluū te fac. ne et tu simul p̄eas. Dixitq; loth ad eos. Queso dñe mi. quia inueni eunus tu⁹ grām corā te. et magnificasti gloriā et misericordiā tuā quā fecisti mecum ut saluares aīam meā. nec possum in monte saluari. ne forte apphendar me malū et moriar. Est ciuitas hic iuxta. ad quā possum fugere parua. et saluator in ea. Nūqd non modica est. et viuet anima mea. Dixitq; ad eū. Ecce etiā in hoc suscepi p̄ces tuas. ut nō subuerat urbem pro qua locutus es. Festina et saluare ibi. quia nō potero facere quicq; donec ingrediaris illuc. Idcirco vocatum est nomē urbis illi⁹ segor. Sol egressus est sup̄ terram. et loth ingressus ē segor. Igit⁹ domin⁹ pluit sup̄ sodomā et gomorrā. sulphur et ignem a dño de celo. et subuertit ciuitates has. et omne circa regionē. vniuersos habitatores urbiū. et cūcta terre viciā. Respicitq;

uxor eius post se. versa est in statuam
salis. Abraham autē cōsurgens ma-
ne. ubi steterat pri⁹ cū dñō. intui⁹ est
sodomā et gomorrā. et uniuersam
terram regionis illius. Viditq; ascen-
dentem fauillam de terra. q̄li formatis
fumū. Cū enī subūteret dñs ciuitates
regionis illi⁹. recordatus est abrahe.
et liberauit loth de sūuersione urbiū
in q̄bz habitauerat. Ascenditq; loth
de legor. et mansit in monte. Due q̄
filie ei⁹ cū eo. Imuerat enī manere in
legor. et mansit in spelunca. ipse et due
filie ei⁹ cū eo. Dixitq; maior ad mino-
rem. Pater noster senex ē. et nullus ui-
roꝝ remansit ī terra. qui possit ingre-
di ad nos iuxta morā uniuerse terre.
Veni inebriem⁹ cū uino. dormiamus
q; cū eo. ut sequare possim⁹ et p̄re nro
semen. Dederūt itaq; p̄ri suo bibere ui-
num nocte illa. Et ingressa est maior.
dorminitq; cū p̄re. At ille non sensit
nec quādo accubuit filia nec quādo
surrexit. Altera q̄ die dixit maior ad
minorem. Ecce dormiuit hēi cū p̄re meo.
dem⁹ ei bibere uinū etiā hac nocte. et dor-
mies cū eo ut saluam⁹ semen de patre
meo. Dederūtq; etiā et illa nocte patri
suo bibere uinū. Ingressaq; minor fi-
lia dormiuit cū eo. Et nec quidē tunc
sensit q̄ndo concubuerit. ul⁹ q̄ndo illa
surrexit. Cōceperūt ergo due filie loth
de patre suo. Peperitq; maior filiū. et
uocauit nomen eius moab. Ipse est
pater moabitaz usq; in presentē diem.
Minor q̄ peperit filiū. et uocauit nomē
eius amon. id est filius p̄ri mei. ipse ē
pater amonitarz usq; hodie. **XX**

Profectus inde abraham in terrā
australē. habitauit inter cades
et sur. et pegrinar⁹ ē ī geraris. Dixitq;
de sara uxore sua. soror mea ē. Misit

ergo abimelech rex gerare. et tulit eam.
Venit autē de⁹ ad abimelech p̄ somni-
um nocte. et ait illi. En morieris p̄pter
mulierē quā tulisti. habet enī uirum.
Abimelech uero nō tetigerat eā. et ait.
Dñe num geram ignorante. et iustā
inteficiēs. nōne ipse dixit michi soror
mea est? Et ipsa ait. Frater meus est.
In simplicitate cordis mei et mundicia
manuū meaz feci hoc. Dixitq; ad eū
de⁹. Et ego scio q̄ simplici corde feceris.
et ideo custodiui te ne peccares in me.
et non dimisi ut tangeres eam. Nunc
ergo redde uxore uiro suo. et orabit p̄
te quia p̄p̄ta ē. et uiues. Si autē nolu-
eris reddere. scio q̄ morte morieris. tu
et oīa que tua sunt. Statimq; denode
cōsurgens abimelech. uocauit omnes
seruos suos. et locut⁹ ē uniuersa uerba
hec in auribz eoz. Imuercūtq; omnes
uiri valde. Vocauit autē abimelech
etiā abrahā. et dixit ei. Quid fecisti
nobis? Quid peccauim⁹ ī te. quia in-
duxisti sup me et sup regnū meū p̄c̄m
grande. Que nō debuisti facere. fecisti
nobis. Rursusq; repositulās ait. Quid
uidisti ut h̄c faceres? Rēdit abrahā.
Logitauī me cū dicens. Forsitan nō ē
timor dī ī loco isto. et interficiet me p̄pter
uxorē meā. Alias autē et uere soror
mea est. filia p̄ris mei. et non filia ma-
tris mee. et duxi eam in uxore. Postq;
autē eduxit me deus de domo patris
mei. dixi ad eam. Hanc misericordiam fa-
ciēs me cū. in omni loco ad quē ingre-
diemur. dices q̄ frater tuus sū. Tulit
igit⁹ abimelech oues et boues et seruos
et ancillas. et dedit abrahā. Reddi-
ditq; illi saram uxore suā. et ait. Terra
corā uobis est. ubiq; tibi placuerit
habita. Sare autē dixit. Ecce mille ar-
gentos dedi fratri tuo. Hoc erit tibi

in velamen oculos ad omnes qui tecum sunt. et quocumque preceperis memento te deprecari. **Orante** autem abraham. sanna uir deus abimelech et uxore. ancillaque eius et peperunt. **Condukerat** enim dominus omnem uulua domus abimelech. propter saram uxorem abrahe.

XXI

Quasi autem deus saram sicut promiserat et impleuit quod locutus est. **Concepit** et peperit filium in senectute sua. prope quo perduxerat ei deus. **Vocauit** quoque abraham nomen filii sui quem genuit ei sara. ysaac. **Et circumcidit** eum octavo die. sicut preceperat ei deus. cum centum esset annorum. **Hic** quippe etate pris natus est ysaac. **Dixit** quoque sara. **Kisu** fecit michi deus. et quicumque audierit. conturbabit michi. **Rursus** ait. **Quis** audieturus crederet abraham. quod sara lactaret filium quem peperit ei iam senem. **Creuit** igitur puer. et ablatus est. **Fecit** quoque abraham grande conuiuium in die ablacionis eius. **Cum** uero uidisset sara filium agar egyptie ludentem. cum ysaac filio suo. **Dixit** ad abraham. **Ece** ancilla hanc et filium eius. **Non** enim erit heres filius ancille. cum filio meo ysaac. **Dure** accepit hoc abraham pro filio suo. **Cui** dixit deus. **Non** tibi uideatur aspectus super puerum et super ancilla tua. **Omnia** que dixerit tibi sara. audi uoce eius. quia in ysaac uocabitur tibi semen. **Sed** et filium ancille faciam in gentem magnam. quia semen tuum est. **Surrexit** itaque abraham mane. et tollens panem. et utramque aquam. imposuit scapule eius. **Tradidit** quoque puerum. et dimisit eam. **Que** cum abisset. errabat in solitudine beelabee. **Fuit** quoque consumpta esset aqua in utero. **Abiecit** puerum subter unam arborum. que ibi erat. et abiit. **Sedit** quoque in regione procul. quantum potest arcus iacere. **Dixit** enim. **Non** uidebo morientem puerum. **Et**

sedens circa leuauit uocem suam et flauit. **Exaudiuit** autem deus uocem pueri. **Vocauit** quoque angelus domini agar de celo dicens. **Quid** agis agar? **Noli** timere. **Exaudiuit** enim deus uocem pueri. de loco in quo est. **Surge** et tolle puerum. et tene manum illius. quia in gentem magnam faciam eum. **Aperuit** quoque oculos eius deus. **Que** uideri puteum aque. abiit et impleuit utram. **Dedit** quoque puero bibere. et fuit cum eo. **Qui** creuit et moratur est in solitudine. **Fadulus** quoque est uir iuuenis sagittari. **Abitauit** quoque in deserto pharan. **Et** accepit illi mater sua uxorem de terra egypti. **Eodem** prope dixit abimelech et philo princeps exercitus eius ad abraham. **Deus** tecum est in uniuersis que agis. **Iura** ergo per dominum. ne noceas michi. et posteris meis stirpique mee. **Sed** iuxta misericordiam quam feci tibi. facies michi et terre in qua uisus es aduenia. **Dixit** quoque abraham. **Ego** iurabo. **Et** incepauit abimelech propter puteum aque. quem ui abstulerat serui eius. **Redit** quoque abimelech. **Rescui** quis fecerit hanc rem. **Sed** et tu non indicasti michi. et ego non audiui propter hoc die. **Tulit** itaque abraham. oues et boues. et dedit abimelech. **Percussit** quoque ambo fedus. **Et** statuit abraham septem agnas gregis seorsum. **Cui** dixit abimelech. **Quid** tibi uolunt septem agne iste. **Quas** stare fecisti seorsum? **At** ille. **Septem** inquit agnas accipies de manu mea. **ut** sint michi in testimonium. **quoniam** ego fodi puteum istum. **Idcirco** uocat est locus ille beelabee. quia ibi uterque iurauit. et iniuratus fedus pro puteo iuramenti. **Surrexit** autem abimelech. et philo princeps exercitus eius. **reuersus** sunt in terram palestinos. **Abraham** uero plantauit nemus in beelabee. et inuocauit ibi nomen dei eterni. et fuit colonus terre

palestinor diebus multis. **XXII**

Que postq; gesta sunt: temptauit
deus abraham. et dixit ad eum.
Abraham abraham. Ille respondit.
Assum. At illi. Tolle filiū tuū unige-
nitum quem diligis ysaac. et uade in
terrā visionis atq; ibi offeres eū in olo-
caustu. sup unū montū quē monstra-
uero tibi. Igī abraham de nocte sur-
gens. stauit asinū suū. ducēs secum
duos iuuenes. et ysaac filiū suū. Cūq;
cōcidisset ligna ī olocaustu. abiit ad
locū quē p̄ceperat ei de⁹. Die autē tercio.
elevantis oculis uidit locū p̄cul. dixitq;
ad pueros suos. Expedate hic cū asī-
no. ego et puer illuc usq; p̄cātes. post-
q; adorauerim⁹ reuertemur ad uos. Tu-
lit q; ligna olocausti. et imposuit sup
ysaac filiū suū. Ipse uero portabat in
manibz ignem et gladiū. Cūq; duo
pergerant simul. dixit ysaac patri suo.
Pater mi: At ille respōdit. Quid uis
fili: Ecce inquit ignis et ligna. ubi est
uidima olocausti: Dixit autem abra-
ham. Deus p̄uidebit sibi uidimā olo-
causti fili mi. Pergebāt ergo pariter. et
reuerūt ad locū quē ostenderat ei deus.
ī quo edificauit altare. et desup ligna
cōposuit. Cūq; colligasset ysaac filiū
suū. posuit eū in altare super stucan li-
gnorū. Extenditq; manū et arripuit
gladiū. ut inuolaret filiū suū. Et ecce
angelus dñi de celo clamauit dicēs.
Abrahā abrahā. Qui rēdit. Assum.
Dixitq; ei. Nō tēdas manū tuā sup
puerū. neq; facias illi quicq;. Nūc co-
gnoui q; timeas dñm. et non pepisti
unigenito filio tuo p̄pter me. Leuaui
abrahā oculos suos. uiditq; post tergū
arierē inī repres. herentē cornibz. Quē
assumēs. obrulit olocaustu pro filio.
Appellauitq; nomen loci illius. dñs

uidet. Unde usq; hodie dicit. ī monte
dñs uidebit. Vocauit autē angelus
dñi abrahā secūdo de celo dicens.
Per memetipsū iuram dicit dñs. q̄a
fecisti hāc rem. et nō pepisti filio tuo
unigenito p̄pter me. benedicam tibi et
multiplicabo semē tuū sicut stellas reli-
et uelud arenā que est in litore maris.
Possidebit semē tuū portas inimicorū
suorū. et benedicent in semine tuo om-
nes gentes terre. q̄a obedisti uoci mee.
Rēsus ē abrahā ad pueros suos. abi-
erūtq; beelabee simul. et habitauit ibi.
Hīs itaq; gestis nūciatū est abrahā.
q; melcha q; genuisset filios nachor
fratri suo. hus p̄mogenitū. et buz fra-
trem ei⁹. et chamuel p̄rām syrorū. et cased.
et azan. pheldas q; et yelach. et banuel.
de quo nata est rebecca. Nōdō istos ge-
nuit melcha. nachor fratri abrahā.
Cōcubina uero illi⁹ noīe roma. pepit
thabee. et gaon. et thaas. et maacha.

Vixit autē sara centūvigint. **XXIII**
et septē annis. et mortua ē in ciui-
tate arber. q̄ est hebron ī terra chanaan.
Venitq; abrahā ut plangeret et fletet
eā. Cūq; surrexisset ab officio funeris:
locut⁹ ē ad filios heth dicēs. Aduena
sū. et p̄grinus apud uos. date michi
ius sepulcri uobiscū. ut sepeliā mortu-
um meū. Rēderūtq; filij heth dicentes.
Audi nos dñe. Princeps dei es apud
nos. in clās sepulcris nrīs sepeli mor-
tuū tuū. nullusq; te prohibere poterit:
quin in monumento ei⁹ sepelias mor-
tuū tuū. Surrexit abrahā et adorauit
p̄p̄m terre. filios uidelicet heth. Dixitq;
ad eos. Si placet anime ur̄e ut sepeliā
mortuū meū. audite me. et intercedite
pro me apud ephron filiū seor. ut det
michi spluncā duplicē quā habet ī re-
trena parte agri sui. Pecunia digna

tradat eā michi corā vobis in posselli-
onē sepulcri. **H**abitabat autē ephron
in medio filiorum hech. **R**esponditq;
ephron ad abrahā: cūdis audientib;
qui ingrediebant portā ciuitatis illi⁹.
dicens. Nequaquā ita fiet dñe mi sed tu
magis ausculta qđ loquor. **A**geū tra-
do tibi et speluncā q̄ in eo ē. presentib;
filijs populi mei. sepeli mortuū tuum.
Adorauit abrahā corā dño ⁊ po-
pulo terre ⁊ locutus est ad ephron: cir-
cumstante plebe ei⁹. **Q**ueso ut audias
me. **D**abo pecuniā pro agro. suscipe
eam. ⁊ sic sepeliā mortuū meū in agro.
Responditq; ephron. **D**ñe mi audi me.
Terra quā postulas. quadringentos
sidlos argenti valet. istud est precium
inter me et te. sed quantum est hoc. sepeli
mortuū tuū. **Q**uod cū audisset abra-
ham. appendit pecuniā quā ephron
postulauerat. audientibus filijs hech
quadringentos sidlos argēti. ⁊ placere
monere publice. **C**ōfirmatusq; ē ager
quondā ephronis. i quo erat spelūca
duplex: respiciens mambre. tam ipse
quā spelūca. et omnes arbores eius
in cūdis finibus ei⁹ p circuitū: abrahe
in possessionē. **V**identibus filijs hech.
⁊ cūdis qui intrabant portā ciuitatis
illius. **A**tq; ita sepeliuit abrahā sarā
uxorē suā. in spelūca agri duplici qui
respiciebat mābre. **H**oc est ebron. in
terra chanaan. **E**t cōfirmatus ē ager. ⁊
antū qđ erat i eo: abrahe i possessionē
monumēti. a filijs hech. **XXIII**

Erat autē abrahā senex diētiq;
multorū. ⁊ dñs i cūdis benedixerat
ei. **D**ixitq; ad secunū seniore dom⁹ sue
qui p̄erat omnib; q̄ habebat. **P**one
manū tuā subter famur meū. ut adi-
ram te p̄r dñi celi ⁊ terre. ut nō accipias
uxorē filio meo de filiis chanaanorū.

inter quos habito: sed ad terram ⁊ co-
gnationē meam proficiascaris: ⁊ inde
accipias uxorē filio meo ysaac. **R**e-
spōdit seruus. **S**i noluerit mulier veni-
re meū in terrā hanc. nūquid reducere
debeo filiū tuū ad locū de quo tu egres-
sus es? **D**ixitq; abrahā. **L**aue ne-
quando reducas filiū meū illuc. **D**ñs
celi ⁊ terre qui tulit me de domo patris
mei. et de ita natiuitatis mee. q̄ locut⁹
est michi. et iurauit michi dicens. **S**e-
mini tuo dabo terrā hanc: ipse mitter
angelū suū coram te. et accipies inde
uxorē filio meo. **S**in autē mulier nolu-
erit sequi te. non teneberis iuramento:
filiū tantū meū ne reducas illuc. **P**o-
suit ergo seruus manum sub fanore
abrahā dñi sui: et iurauit illi super
sermone hoc. **T**ulitq; decē camelos de
grege dñi sui ⁊ abiit. eē omnib; bonis
eius portans secū: profectusq; peregrin
in mesopotamiā. ad urbem nachor.
Cumq; camelos fecisset accubere extra
opidum. iuxta puteū aque. respice-
re eo tempore quo solēt mulieres egredi ad
hauriendā aquā: orauit dñm dicens.
Dñe deus dñi mei abrahā. occurre
obsecro michi hodie: et fac misericor-
diā cū dño meo abrahā. **E**cce ego sto
prope fontē aque: et filie habitatorū
hui⁹ ciuitatis egredientē ad hauriendā
aquā. **A**git puella cui dixerō. inclina
ydriā tuā ut bibam. et illa rōdit bibe-
quin ⁊ camelis tuis dabo potū: ipsa
est quā p̄parasti seruo tuo ysaac: ⁊ per
hoc intelligam. qđ feceris misericordiā
cū dño meo abrahā. **R**ecū intra-
se v̄ba cōpleuerat: ⁊ ecce rebecca egredie-
batur filia bathuel filij melche uxoris
nachor fratris abrahā. habēs ydriam
in scapula sua: puella decora nimis.
uirgoq; pulcherrima. ⁊ incognita viro.

Descenderat autē ad fontē ⁊ impleue-
rat ydriā aqua: ac reuertebat. Accur-
ritq; ei seruus et ait. **P**auxillū aque
michi ad bibendū prebe de ydria tua.
Que rēdit. **B**ibe dñe mi. **E**deretq; de-
posuit ydriam sup vlnā suā: et dedit
ei potum. **L**umq; ille bibisset. adiecit.
Quin ⁊ camelis tuis hauriā aquam:
donec cūdi bibant. **E**ffundensq; ydriā
in canalibz recurrit ad puteū ut hauri-
ret aquā: et hauriā omnibz camelis
dedit. **I**pse autē contemplantur eam
tacitus: scire volēs utrū prospectū iter
suū fecisset deus an nō. **P**ostq; autē
biberunt cameli protulit vir in aures
aureas. appendētes siclos duos: ⁊ ar-
millas totidem. pondo sidorū decem.
Dixitq; ad eā. **C**ui⁹ es filia? **I**ndica
michi. **E**st in domo prīs tui locus ad
manendū. **Q**ue respōdit. **F**ilia sum
bathuelis filij nachor: quem pperit ei
melcha. **E**t addidit dicēs. **P**aleas q;
et feni plurimū est apud nos: ⁊ locus
spaciosus ad manendū. **I**ndinavit
se homo ⁊ adorauit dñm dicēs. **B**e-
neditus dñs deus dñi mei abrahā:
qui non abstulit misericordiam ⁊ veritatē
suā a dño meo: ⁊ recto itinere me pdu-
xit in domū fratris dñi mei. **L**ucurrit
itaq; puella: ⁊ nūclauit in domū ma-
tris sue omnia q̄ audierat. **H**abebat
autē rebecca fratrem noīe laban. **Q**ui
festin⁹ egressus est ad lpmine ubi erat
fons. **C**ūq; vidisset in aures. et armil-
las in manibz sororis sue. ⁊ audisset
cūda veta referēs hec locut⁹ ē michi
homo: venit ad virū qui stabat iuxta
camelos. ⁊ ppe fontē aque: dixitq; ad
eum. **I**ngredere benedice dñi. **L**ur foris
stas: pparavi domū et locū camelis
tuis. **E**t introduxit eū in hospitium. ac
dextrauit camelos: deditq; paleas et

fenu. et aquā ad lauandos pedes ca-
melor: ⁊ viror qui venerant cū eo. **E**t
appositus ē in aspectu ei⁹ panis. **Q**ui
ait. **N**on comedā: donec loquar ser-
mōnes meos. **R**ēdit ei. **L**oquere. **A**t
ille: seruus inquit abrahā sum. **E**t
dominus benedixit dño meo valde ⁊
magnificat⁹ ē: et dedit ei oues ⁊ boues.
argentū et aurum seruos et ancillas.
camelos ⁊ asinos. **E**t pepit sara vxor
dñi mei: filiū dñi meo i senectute sua:
deditq; illi oīa q̄ habuerat. **E**t adiura-
uit me dñs meus dicēs. **N**ō accipies
vxorē filio meo de filiabz chananeor.
in quorū terra habito: sed ad domū pa-
tris mei perges: ⁊ de cognatione mea.
accipies vxorē filio meo. **E**go vero re-
spōdi dño meo. **Q**uid si noluerit ve-
nire mecū mlier? **D**ñs ait i cui⁹ cospe-
du ambulo. mitter angelū suū tecū. et
diriget viā tuā: accipiesq; vxorē filio
meo de cognatione mea: ⁊ de domo
prīs mei. **I**nnocens eris a maledictio-
ne mea: cū veneris ad proximōs meos
et non dederit tibi. **V**eni ergo hodie
ad fontē aque et dixi. **D**ñe deus dñi
mei abrahā. si direxisti viā meā in
qua nūc ambulo. ecce sto iuxta fontē
aque: ⁊ virgo q̄ egrediet ad hauriendā
aquā. audierit a me. da michi pauxil-
lum aque ad bibendū de ydria tua. ⁊
dixerit michi. ⁊ tu bibe. ⁊ camelis tuis
hauriā: ipa ē mlier quā pparauit dñs
filio dñi mei. **C**ūq; hec tacitus mecum
voluerem. apparuit rebecca veniens cū
ydria quā portabat i scapula: descendit
q; ad fontē: ⁊ haurit aquā. **E**t aio ad
eam. **D**a michi paululū bibere. **Q**ue
festinans deposuit ydriā de humero: ⁊
dixit michi. **E**t tu bibe: ⁊ camelis tuis
tribuā potū. **B**ibi: ⁊ adaquauit came-
los. **I**ntrogauiq; eam ⁊ dixi. **C**ui⁹

es filia. **Q**ue respondit. Filia bathue-
lis fili nachor: que peperit ei melcha.
Suscepit itaq; in aures ad ornanda
facie ei: et annullas posuit in manibz
ei. **P**ronusq; adorauit dñm: benedi-
cens dño deo dñi mei abraham: qui
pduxit me recto itinē: ut sumerē filiā
fcs dñi mei filio ei. **Q**uāobrem si faci-
as misericōdia et veritatē cū dño meo: in-
dicare michi: sin autē aliud placet: et
hpc dicite michi: ut vadam ad degetā
sue ad sinistra. **R**iderūt laban et ba-
thuel. **A**d dñm egressus est sermo. **N**on
possum⁹ recta placitū ei⁹ quicq; aliud
loqui tecū. **E**n rebecca corā te est: tolle
eā et proficiscē: et sit vxor filij dñi tui:
sicut locut⁹ ē dñs. **Q**uod cū audisset
puer abraham: prociēs adorauit in
terra dñm. **P**rolatisq; vasis argēis
et auris: ac vestibus: dedit ea rebecca
pro munere. **F**ratribz q; eius et matri:
dona obtulit. **Q**uiroq; diuino vscat⁹
pariter et bibentes manserūt ibi. **S**ur-
gens autē mane: locutus est puer. **D**i-
mittite me: ut vadam ad dñm meum.
Rideruntq; fcs ei⁹ et mater. **M**aneat
puella saltē decem dies apud nos: et
postea proficiscetur. **N**olite autē me reti-
nere: quia dñs direxit viā meam. **D**i-
mittite me: ut pergā ad dñm meū. **E**t
dixerūt. **V**ocan⁹ puellā: et queramus
ipius volūtatē. **L**ūq; vocata venisset:
falsitati sūt. **V**is ire cū homine isto?
Que ait. **V**adā. **D**imiserūt ergo eā:
et nutritē illius: secūq; abraham et
comites ei⁹: impcantes pspira sorori
sue: atq; dicentes. **S**oror nra es. **C**el-
cas in mille milia: et possideat semen
tuū portas inimicorū suorū. **A**git rebe-
ca et puelle illius: ascēsis camelis secu-
te sūt virū: qui festinus reuertebat ad
dñm suū. **E**o autē tēpore deambulabat

ysaac per viā q̄ ducit ad puteū: cuius
nomē est viuētis et vidētis. **H**abita-
bat enim in terra australi: et egressus
fuerat ad meditādū ī agro inclinata
iam die. **L**ūq; eleuasset oculos: vidit
camelos venientes procul. **R**ebecca q;
conspedo ysaac: descendit de camelo:
et ait ad puer. **Q**uis ē ille homo qui
venit p agrū in occurssū nobis? **D**ixit
q; ei. **I**pse est dñs meus. **A**t illa tolles
cito palliū suū: coopeuit se. **S**ecurus
autē cūda que gesserat: narrauit dño
suo ysaac. **Q**ui introduxit eā in taber-
naculū saxe matris sue et accepit eam
vxorem: et intantum dilexit eam: ut
dolorem qui ē morte matris eius ac-
ciderat temperaret. **XXV**

Abraham vero alia duxit vxorem.
nomine cethuram: que peperit
ei zamrā: et iegan: et madan: et madian.
et ielboch: et sue. **I**egan q; genuit laba-
et dadan. **F**ilij dadan fuerūt assurim
et lathusim et laomin. **A**t vero et ma-
dian ortus ē epha: et opher: et enoch: et
abida: et heldaa. **O**mnēs hij filij cethu-
re. **D**editq; abraham cūda que posse-
derat ysaac: filiis autem concubinarū
largitus est munera: et separauit eos
ab ysaac filio suo dū adhuc ipse viue-
ret ad plagā orientālē. **F**uerūt autē di-
es vite abrahe centū septuagintaquinq;
anni: et deficiēs mortu⁹ est in senedute
bona: puerq; etatis: et plenus diebū:
congregatusq; est ad populū suū. **E**t
sepelierūt eū ysaac et ysmahel filij sui in
spelūca duplici: q̄ sita ē in agro ephrō:
filij seor ethel: regione mambre: quā
emerat a filiis heth. **I**bi sepultus ē ipse:
et sara vxor ei⁹. **E**t post obitū ei⁹ bene-
dixit deus ysaac filio eius: qui habita-
bat iuxta puteū nomine viuētis: et
vidētis. **I**pse sūt generatōnes ysmahel

filij abrahe quē pepit ei agar egiptia
famula fare: et hec nomina filiorū ei⁹
in vocabulis et generationibus suis.
Primogenitus ysmahelis nabaiorh:
deinde cedar: et abdehel: et mabsan: mal-
ma quoq; et duma: et massa: adad et
thema et ithur: et naphis et cedma. **Isti**
sunt filij ysmahel: et hec nomina per
castella et oppida eorū: duodecim p̄ci-
pes tribuū suarū. **Et facti sūt anni vite**
ysmahelis centū triginta septē: deficiēsq;
mortuus est: et appositus ad populū.
Habitauit autem ab euila usq; sur: q̄
respicit egiptū introeūibus assyrios.
Lorā cūdis fratribz suis obiit. **Hec q;**
sunt generationes ysaac filij abrahā.
Abrahā genuit ysaac. Qui cū qua-
draginta esset annorū: duxit uxorem
rebeccā: filiā bathuelis syri: de meso-
p̄thamia: sorore laban. **Deperatūsq;**
ē ysaac dñm pro uxore sua: eo q̄ esset
sterilis. **Qui exaudiuit eū et dedit con-**
ceptū rebeccę: sed collidebant in utero
ei⁹ p̄nuli. **Que ait.** Si sic michi futurū
erat: qd̄ necesse fuit cōcipere? **Percepit**
q; ut cōsuleret dñm. **Qui r̄ndens ait.**
Que gētes sūt in utero tuo: et duo p̄li
ex ventre tuo diuident: populūsq; po-
pulū sup̄abit: et maior fuit minori.
Iam tēpus pariedi aduenierat: et ecce
gemini in utero eius reperi sunt. **Qui**
p̄m⁹ egressus est rufus erat: et totus in
morem pellis hispīdus: vocatūq; est
nomē eius elau. **Procinus alter egre-**
diēs: plantā fratris tenebat manu: et
idcirco appellauit eum iacob. **Sexage-**
narius erat ysaac quādo nati sunt
paruuli. **Quibz adultis:** factus ē elau
vir gnarus venādi: et homo agri-
cola: iacob autem vir simplex habitabat
in tabernaculis. **Ysaac amabat elau**
eo q̄ de venationibz illi⁹ ueliceretur: et

rebecca diligebat iacob. **Exiit autem**
iacob pulmentū. **Ad quē cū uenisset**
elau de agro lassus ait. **Da michi de**
codione hac rufa: quia oppido lassus
sum. **Quāobrausam** vocatū ē nomē
ei⁹ edom. **Cui dixit iacob.** Vende mi-
chi primogenita tua. **Ille r̄ndit.** En
morio. **Quid michi p̄derūt p̄mo-**
genita? **Ait iacob.** Iura ergo michi. **Iu-**
rauit ei elau: et uēdidit p̄mogenita: et
sic accepto pane et lentis edulio come-
dit et bibit et abiit: quip̄dēs q̄ p̄mo-
genita uendidisset. **XXVI**

Octa autem fame super terrā post
eam sterilitatē que acciderat in
diebz abrahā: abiit ysaac ad abime-
lech regē palestīnorū: in gerara. **Appa-**
ruitq; ei dñs et ait. **Ne descendas in**
egiptū: sed quiesce in terra quā dixero
tibi et p̄gēinare in ea: eoq; tecū et bene-
dicā tibi. **Tibi enī et semini tuo** dabo
vniūsas regiones has: complēs iura-
mentū quod spopondi abrahā p̄ci-
tuo: et multiplicabo semen tuum sicut
stellas celi. **Daboq; posteris tuis** uni-
uersas regiones has: et benedicent in
semine tuo omnes gētes terrę: eo q̄ obe-
dierit abrahā uocī mee: et custodierit
p̄cepta mea: et mādāta mea et cerimo-
nias legesq; seruauerit. **Mansit itaq;**
ysaac in geraris. **Qui cū interrogaret**
a uiris loci illius sup̄ uxore sua: respō-
dit. **Soror mea ē.** **Timuerat enim** cō-
fiteri q̄ sibi esset sociata diuicio: repu-
tans ne forte interficeret eū p̄pter illius
pulcritudinē. **Cūq; p̄transissent dies**
plurimi et ibidē moraret: prospiciēs
abimelech regē palestīnorū: per fenestrā
uidit eū iocantē cū rebecca uxore sua:
et accessit eo ait. **Perpicuū est q̄ uxor**
tua sit. **Cur mentitus es eam sororē**
tuam esse? **R̄ndit.** **Timui ne morer**

propter eā. Dixitq; abimelech. Quare
imposuisti nobis? Potuit coire quis-
piam de populo cum uxore tua? in-
duxeras sup nos grande pccm. Prece-
pitq; omni ppo dicens. Qui tetigerit
hominis hui? uxore. morte morietur.
Seuit autē ysaac i terra illa: et inuenit
in ipso anno centuplū. Benedixitq; ei
deus: et locupletat? ē homo: et ibat pfi-
ciens atq; succrescens. donec magnus
vehementi effectus est: habuitq; posselli-
ones ouiu et armentoz et familie plu-
rimū. Ob hoc inuidentes ei palestini-
omnes puteos quos foderāt secū prīs
illius abrahā. illo tpe obstruxerunt
implentes humo: intantū ut ipse abi-
melech dicēt ad ysaac. Recede a nobis:
quā potentior nobis factus es valde.
Et ille discens ut veniret ad torrentē
gerare habitaretq; ibi: rursum fodit
alios puteos. quos foderāt secū prīs
sui abrahā: et quos illo mortuo olim
obstruxerāt philistiim. Appellauitq;
eos eisdem nominibz: qbz ante pater
vocauerat. Foderuntq; in torrente. et
repererūt aqm viuā. Sed et ibi iurgiu
fuit pastoz gerare. aduersus pastores
ysaac dicentiu. Nostra ē aqua. Quā-
obrem nomen putē ē eo qd acciderat
vocauit calumniā. Foderunt autē et
aliū: et pro illo q; rixati sūt: appellauit
q; eū inimicitias. Profet? inde fodit
aliū puteū: pro quo nō contenderūt.
Itaq; vocauit nomen eius latitudo.
dicens. Nunc dilatauit nos dñs: et
fecit crescere sup terrā. Ascendit autē ē
illo loco i bethabee: ubi apparuit ei de-
minus in ipa nocte dicens. Ego sum
deus abrahā prīs tui. Noli timere:
quia ego tecū sum. Benedicam tibi et
multiplico sanē tuū: ppter seruu meū
abrahā. Itaq; edificauit ibi altare

dñs: et inuocato noīe dñi egreditur ta-
bernaculu: pcepitq; suis suis ut foderēt
puteū. Ad quē locū cū venisset de gera-
ris. abimelech et ochozach amici illi?
et phicol dux militū: locutus est ysaac.
Quid venistis ad me hostem quē odi-
stis: et repulistis a vobis? Qui respon-
derūt. Vidim? tecū esse dñm: et idcirco
nos dixim?. Sic iuramentū inter nos.
et ineam? fedus. ut nō facias nobis
quicq; mali: sicut et nos nichil tuoz
attigim?. nec fecim? qd te lederet: sed cū
pace dimissim? audū bñdictione dñi.
Fecit ergo eis cōuiuiū. Et post cibū et
potum surgētes mane iurauerūt sibi
mutuo: dimisitq; eos ysaac pacifice i
locū suū. Ecce autē venerūt in ipso die
eui ysaac: annūciātes ei de puteo quē
foderāt. atq; dicētes. Inuenim? aquā.
Vnde appellauit eum abundantia. et
nomē vrbis impositū ē bethabee. usq;
in pñtem diem. Elau vero quadra-
genarius duxit uxores duas: iudith
filiā beeri ethei. et basemath filiā elon
eiusdem loci: que ambe offenderant
animum ysaac et rebecca. **XXVII**

Senuit autē ysaac et caligauerunt
oculi eius. et videre non poterat:
vtrauitq; elau filiū suū maiorem: et
dixit ei. Fili mi. Qui rñdit. **Alū.** Qui
pater. Vides inq; qd senuecim? et igno-
rem diem mortis mee. Summe arma
tua. et pharetrā et arcū: et egredere foras.
Cumq; venatu aliquid apphenderis.
fac michi inde pulmentum sicut velle
me nosti: et affer ut comedam: et bene-
dicat tibi anima mea anteq; moriar.
Qd cū audisset rebecca. et ille abisset in
agrū ut iussione patris implever: dixit
filio suo iacob. Audiui patre tuū lo-
quentem cū elau fratre tuo: et dicentē ei.
Affer michi de venatione tua. et fac cibū

ut comedā: et benedicā tibi corā dñō
atq; moriar. **Nūc** ergo fili mi acqui-
esce consilijs meis: et p̄gens ad gregē
affer nūchi duos hedos optimos. ut
faciā te eis escas patri tuo. quibz liben-
ter vescitur: quas cū intuleris et come-
deris. benedicat tibi prius q̄ moriā.
Cui ille r̄ndit. **Nosti** q̄ elau frater me-
us homo pilosus sit. et ego lenis. Si
arcedauerit me pater meus et senserit.
timeo ne putet sibi voluisse me illudē:
et inducat super me maledictionē pro
b̄ndictione. **Ad** quē mater: in me sit
ait ista maledictio fili mi: tantū audi
vocē meā. et p̄gens affer q̄ dixi. **Abijt** et
attulit: deditq; matri. **Parauit** illa
cibos sicut velle nouerat pr̄m illius:
et vestibz elau valde bonis. q̄s apud
se habebat domi induit eū. pelliculasq;
hedoz circumdedit manibz: et colli munda
protegit. **Deditq;** pulmentū: et panes
quos coxerat tradidit. Quibz illatis.
dixit. **Pater** mi. **At** ille respōdit. **Au-**
dio. **Quis** es tu fili mi? **Dixitq;** iacob.
Ego sum p̄mogenit⁹ tuus elau. **Feci**
tibi sicut p̄cepisti michi. **Surge.** sede et
comede. de venacione mea: ut benedi-
cat michi aīa tua. **Curūq;** ysaac ad
filiū suū. **Quō** inquit tā cito inuenire
potuisti fili mi? **Qui** r̄ndit. **Volūtas**
dei fuit: ut cito occurreret michi qd vo-
lebam. **Dixitq;** ysaac. **Accede** ad me
huc ut tangam te fili mi: et p̄ben vtrū
tu sis filius me⁹ elau. an nō. **Accessit**
ille ad patre: et palpat⁹ eo. **Dixit** ysaac.
Vox quidē. vox iacob est: sed manus.
manus sunt elau. **Et** non cognouit
eū: q̄a pilose man⁹ similitudinē ma-
ioris expresserāt. **Benedicens** ergo illi.
ait. **Tu** es fili⁹ me⁹ elau? **R̄ndit.** **Ego**
sum. **At** ille affer inquit michi cibos
de venacione tua fili mi: ut benedicat

tibi anima mea. **Quos** cum oblato⁹
comedisset: obtulit ei etiā vinū. **Quo**
hausto: dixit ad eū. **Accede** ad me: et
da michi osculū fili mi. **Accessit:** et oscu-
latus ē eū. **Statimq;** ut sensit vesti men-
toz ei⁹ fragrantia benedicens illi ait.
Ecce odor filij mei. sicut odor agri ple-
ni: cui benedixit dñs. **De** tibi deus de
rore celi. et de pinguedine terre i abun-
dantiā frumētū. vini et olei: et seruient
tibi p̄st. et adorent te tribus. **Eto** dñs
fratru tuoz: et incuruentur ante te filij
marris tue. **Qui** maledixit tibi. sit ille
maledictus: et qui benedixit tibi bene-
dictionibz repleat. **Vix** ysaac hmonē
impleuerat: et egresso iacob foras. ve-
nit elau: coctosq; de venacione cibos
intulit patri dicens. **Surge** pater mi.
et comede de venacione filij tui: ut bene-
dicat michi aīa tua. **Dixitq;** illi ysaac.
Quis enī es tu? **Qui** r̄ndit. **Ego** sum
filius tu⁹ primogenit⁹ elau. **Ep̄auit**
ysaac stupore vehemēti: et ultra q̄ credi
potest ammirās ait. **Quis** igit ille est
qui dudū captam venacionē attulit
michi. et comedi te omnibz priusq; tu
venires? **Benedixitq;** ei: et erit b̄ndict⁹.
Audit⁹ elau hmonibz pr̄is. irrugit
clamore magno: et cōsternat⁹ ait. **Be-**
nedic etiā et michi pater mi. **Qui** ait.
Venit germanus tuus fraudulenti: et
accepit b̄ndictionē tuā. **At** ille s̄būxit.
Iuste vocatū ē nomē ei⁹ iacob. **Sup-**
plantauit enī me: et altera vice. **Pri-**
mogenita mea ante tulit: et nūc sc̄do
surripuit b̄ndictionem meā. **Curūq;**
ad patre: nūquid non reseruasti ait et
michi benedictionē? **R̄ndit** ysaac. **Do-**
minū tuū illū s̄stitit: et omnes frates
tuos sicut ei⁹ s̄bingauit. **Frumento** et
vino et oleo stabiliui eū: et tibi post hec
fili mi. ultra qd faciā? **Cui** elau. num

unā inquit tantū benedictionē habes
pater. **M**ichi q; obsecro ut benedicas.
Lumq; euilani magno fletu: motus
ysaac dixit ad eū. In pinguedine terre.
et in rore celi desup erit benedictio tua.
Viues in gladio. et fratri tuo seruiēs:
tempusq; veniet. cū egredieris. et soluas
iugum eius de cervicibz tuis. **O**derat
ergo semp elau iacob: pro bñdictione
qua bñdixerat ei pater. **D**ixitq; in cor-
de suo. Venient dies ludus prīs mei:
et occidā iacob frēm meū. **A**nnūciata
sūt hęc rebecca. **Q**ue mittens et vocans
iacob filiū suū: dixit ad eū. Ecce elau
frater tu⁹ minatur ut occidat te. **A**nt
ergo fili audi vocē meā: et consurgens
fuge ad laban fratrem meum in aran:
habitabisq; cū eo dies paucos. donec
requiescat furor fratris tui. et resset in-
dignatio ei⁹: obliuiscaturq; forū que
fecisti in eū: postea mittam. et adducā
te inde huc. **E**ur utroq; orabatur filio
in uno die. **D**ixitq; rebecca ad ysaac.
Tedet me vite mee ppter filias hęc. **S**i
acceperit iacob uxore de stirpe huius
terre. nolo vivere. **XXVIII**

Quauit itaq; ysaac iacob. et bene-
dixit eū: pcepitq; ei dicens. **N**oli
accipere cōiugem de genere chanaan:
sed vade. et proficiscere in melopotha-
miam syrie. ad domū bachuel patris
matris tue: et accipe tibi inde uxorem
de filiabz laban auūculi tui. **D**e⁹ autē
omnipotēs benedicat tibi. et crescere te
faciat atq; multiplicet ut sis in turbas
pplōy: et det tibi benedictiones abrahe
et semini tuo post te: ut possideas ter-
ram pegrinationis tue. quā pollicit⁹
est aui tuo. **C**ūq; dimisisset eū ysaac.
profect⁹ puenit in melopothamiam
syrie: ad laban filiū bachuel syri. frēm
rebecca mris sue. **V**idens autē elau q

benedixisset pī suus iacob. et misisset
eum in melopothamiam syrie: ut inde
uxorē duceret: et q post benedictionē
pcepisset ei dicens. nō accipies uxore
de filiabz chanaan: quodq; obediens
iacob parentibus suis. isset in syriam:
probans quoq; q non libenter aspi-
ceret filias chanaan pater suus: iuit
ad ymahelam. et duxit uxorem. absq;
hīs quas prius habebat. melech fili-
am ymahel filij abraham sorore na-
baiorh. **I**git egressus iacob de beth-
abee. pergebat aran. **C**ūq; venisset ad
quendā locū. et veller in eo requiescere
post solis occubitū. tulit de lapidibz
qui iacetant: et supponens capiti suo.
dormiuit in eodem loco. **V**iditq; in
somnia scalā stantē sup terrā. et cacu-
men illi⁹ tangēs celū: angelos quoq;
dei ascendētes et descendētes per eam:
et dñm inuixū scale dicentē sibi. **E**go
sum dñs deus abraham patris tui:
et deus ysaac. **T**errā in qua dormis-
tibi dabo et semini tuo: eritq; semē tuū
q̄si puluis terre. **D**ilataberis ad orientem
et occidentē. et septentrionē et meri-
diem: et benedicantur in te et in semine
tuo cūde tribus terre. **E**t ero custos tu⁹
quocūq; pegeris: et reducā te in terrā
hanc: nec dimittam nisi compleuero
vniūsa q̄ dixi. **C**ūq; euigilasset iacob
de somno. ait. **V**ere dñs ē in loco isto:
et ego nesciebā. **P**auentq; q; terribili⁹
est inquit. locus iste. **N**on ē hic aliud
nisi dom⁹ dei: et porta celi. **S**urgens
ergo iacob mane. tulit lapidē quem
supposuerat capiti suo. et erexit in titu-
lum: fundēs olei desup. **A**ppellauitq;
nomen urbis bethel: que prius luzā
vocabat. **V**ouit etiā votū dicens. **S**i
fuerit deus meū. et custodierit me in
via per quam ego ambulo. et dederit

michi panē ad vespandū. et vestimentū
ad induendū. reuersusq; fuero. pspere
ad domū prīs mei: erit michi dñs in
deū. et lapis iste quē recei in titulū. vo-
cabit dom⁹ dei: cundorūq; q̄ dederis
michi. decimas offerā tibi. **XXIX**

Profect⁹ ergo iacob. venit in terrā
orientalem: et vidit puteum in
agro: tres q; greges quī accubantes
iuxta eū. Nam eē illo ad aquabantur
pecora: et os eius grandi lapide clau-
debat. Mosq; erat. ut cūdis quibz
gregatis euoluerant lapide: et refectis
gregibz rursum sup os putei ponerent.
Dixitq; ad pastores. Frēs unde estis?
Qui rēderūt. De aran. Quos interro-
gans: nūquid ait nostis laban filiū
nach⁹? Dixerunt. Nouim⁹. Sanus
ne est inquit? Valet inquit: et ecce
rachel filia eius venit cum grege suo.
Dixitq; iacob. Adhuc multū diei su-
perest: nec est tempus ut reducant ad
caulas greges. Date ante portū quibz:
et sic eas ad pastū reducite. Qui respō-
derunt. Non possum⁹. donec omnia
pecora congregent: et amoueam⁹ lapi-
dem de ore putei ut adequem⁹ greges.
Adhuc loquebant: et ecce rachel venie-
bat cū quibus patris sui. Nam gregē
ipsa pascebat. Quā cū vidisset iacob.
et sciret consobrinā suā. ouesq; laban
amūculi sui: amouit lapidem quo pu-
teus claudebatur: et ad aquato grege
osculat⁹ est eā. Et eleuata voce fleuit:
et indicauit ei qd frater esset prīs sui: et
fili⁹ rebecca. At illa festinās nūciauit
patri suo. Qui cum audisset venisse ia-
cob filiū sororis sue. occurrit obviam
ei: complexusq; eum. et in oscula ruer⁹.
duxit in domū suā. Audinis autē cau-
sis inuicis rēdit. Os meū es: et caro
mea. Et postq; impleti sūt dies mensi⁹

uni⁹. dixit ei. Num quia frater meus
es. gratis fues michi? Dic quid mer-
cedis accipias. Habebat vero duas
filias. Nomē maioris lya: minor ve-
ro appellabatur rachel. Sed lya lippis
erat oculis: rachel decora facie et venusto
aspetu: qm diligēs iacob ait. Seruā
tibi pro rachel filia tua minore. septē
annis. Rēdit laban. Melius ē ut tibi
eam dem q; alteri viro. Mane apud
me. Seruiuit ergo iacob pro rachel se-
ptem annis: et videbant illi pauci dies
pre amoris magnitudine. Dixitq;
ad laban. Da michi uxore meā. quia
iam temp⁹ expletū est ut ingrediar ad
illā. Qui vocatis mulis amicorū rur-
bis ad diuinū. fecit nuptias: et vespere
lyam filiā suā introduxit ad eū: dans
ancillā filie zephā noīe. Ad quā cū
eē more iacob fuisset ingressus. facto
mane vidit lyam: et dixit ad socer su-
um. Quid ē qd facere voluisti? Nōne
pro rachel seruui tibi: q̄re imposuisti
michi? Rēdit laban. Non est in loco
nostro consuetudinis: ut minores ante
tradam⁹ ad nuptias. Imple ebdoma-
dam dies hui⁹ copule: et hanc q; dabo
tibi. pro opere quo seruuit⁹ es michi
septē ānis alijs. Adqueuit placito:
et ebdomada tūc rachel duxit ux-
orem. Cui pater seruā balam tradiderat.
Tandēq; potit⁹ optatis nuptijs. amo-
rem sequentis priorī pretulit: seruient⁹
apud eū septem annis alijs. Videns
autē domin⁹ qd despiceret lyam. aperuit
vulvā ei⁹: sorore sterili pmanere. Que
cōceptū genuit filiū: vocauitq; nomē
eius ruben dicens. Vidit dñs humili-
tatem meā. Nunc amabit me vir me-
us. Rursūq; cōcepit: et peperit filiū et ait.
Quā vidit me dñs haberi cōtemptū:
dedit etiā istū michi. Vocauitq; nomē

ei⁹ symeon. **C**oncepitq; terci^o et genuit
aliū filiū: dixitq; **A**unc q̄ copulabit̄
michi maritus meus: eo q̄ peperim ei
tres filios. **E**t idcirco appellauit nomē
ei⁹ leui. **Q**uarto concepit: et peperit filiū
et ait. **M**odo cōfitebor dñō. **E**t ob hoc
vocaluit eū iudam. **E**ssauitq; parere.

Quēiens autē rachel. quod **XXX**
infecūda esset. inuidit sorori sue:
et ait marito suo. **D**a michi liberos:
alioquin moriar. **C**ui irat⁹ respōdit
iacob. **A**um pro deo ego sum. qui pri-
uauit te fructu ventris tui? **A**t illa. ha-
beo inquit famulā balam: ingredere
ad illam ut pariat sup̄ genua mea: et
habeā et illa filios. **D**editq; illi balā
in cōiugiū. **Q**ue ingresso ad se viro:
concepit et peperit filiū. **D**ixitq; rachel.
Indicauit michi domin⁹: et exaudiuit
vocē meā dāns michi filiū. **E**t idcirco
appellauit nomen eius dan. **R**ursumq;
bala concipiens peperit alios: pro quo
ait rachel. **C**omparauit me dñs cū sorore
mea: et inualui. **V**ocaluitq; eum ne-
ptalim. **B**enēns lya q̄ parere desisset:
zelpham ancillam suā marito tradi-
dit. **Q**ua post conceptum edente filiū
dixit. **F**eliciter. **E**t idcirco vocaluit no-
men eius gad. **P**eperit q; zelpha alios:
dixitq; lya. **H**oc pro beatitudine mea.
Beatā quippe me dicē omnes mulie-
res. **P**ropterea appellauit eū aser. **E**gre-
ssus autē ruben tpe messis trācit i ag-
re: et cepit mandragoras: quas matti lye
detulit. **D**ixitq; rachel. **D**a michi parte
de mandragoris filij tui. **I**lla rēdit.
Parū ne tibi videt̄ q̄ prīpueris mari-
tum michi: nisi etiā mandragoras
filij mei tuleris? **A**it rachel. **D**ormiat
tecū hac nocte pro mandragoris filij
tui. **R**edeuntq; ad vespēram iacob de
agro: egressa ē in occursum ei⁹ lya. et ait.

Ad me inquit intrabis: quia mercede
conduxi te pro mādragoris filij mei.
Dormiuitq; cū ea nocte illa: et exaudi-
uit deus p̄res eius. **C**oncepitq; et peperit
filiū quintū. et ait. **D**edit de⁹ mercedē
michi. quia dedi ancillam meā viro
meo. **A**ppellauitq; nomen ei⁹ ysachar.
Rursum lya concipiens peperit sextū filiū.
et ait. **D**itauit me de⁹ voce bona. **E**t
hac vice mecū erit maritus me⁹: eo q̄
genuerim ei sex filios. **E**t idcirco ap-
pellauit nomē eius zabulon. **P**ost quē
peperit filiā noīe dinam. **R**ecordatusq;
dñs rachelis. exaudiuit eam: et apuit
vuluum eius: que cepit et peperit filiū
dicens. **A**bstulit deus opprobriū meū.
Et vocaluit nomē illius ioseph dicens.
Addat michi dñs alterū. **N**ato autē
ioseph: dixit iacob sororo suo. **D**imittē
te me. ut reuertar in patriā meā et ad
terrā meā. **D**a michi uxores et liberos
meos p̄ quibz seruiui tibi. ut abeam.
Tu vō nōsti seruicū quā seruui tibi.
Ait ei laban. **I**nueniā gradā in con-
spedu tuo. **E**xperimento didici. q̄a bene
dixerit michi deus. p̄ter te. **C**onstāue
mercedem tuam quā dāu tibi. **A**t ille
rēdit. **T**u nōsti quō seruicū tibi: et
quāta in manibz meis fuerit possessio
tua. **M**odicū habuisti atq; venire ad
te. et nūc diues effectus es: benedixitq;
tibi deus ad introitū meū. **I**ustū ē igit̄
ut aliquādo pūdeā domui mee. **D**ixit
q; laban. **Q**uid tibi dabo? **A**t ille ait.
Nichil volo: sed si feceris qd postulo:
iterū pascam et custodiam pecora tua.
Eira omnes greges tuos. et separa-
rundas oues varias et sparso vellere:
et qd cūq; filiuū et masculum variūq;
fuerit. tam in ouibz q̄ in capris. erit
merces mea. **R**espōdebimq; michi tras
iusticia mea. quando placiti tempus

aduenerit corā te: et oīa que nō fuerūt
 varia ⁊ maculosa ⁊ fulua: tam ī ouibz
 q̄ in capris: furti me arguēt. Dixitq;
 laban. **G**ratū habeo qd̄ prīs. Et sepa-
 rauit ī die illa capras: ⁊ oues ⁊ hircos.
 ⁊ arietes: varios ⁊ maculosos. **L**undū
 autē gregē unicolorē: id ē albi ⁊ nigri
 velleris: tradidit ī manu filiorū suorū:
 et posuit spaciū ītineris inter se ⁊ gene-
 riū dies: qui pascēbat reliquos greges
 ei⁹. **T**ollens ergo iacob virgas popu-
 leas virides: ⁊ amigdalinas: ⁊ cē pla-
 tanis cē parte decorauit eas. **D**etra-
 ditq; corticibz: ī hīs q̄ spoliata fuerāt:
 cando: apparuit illa vō que integra
 fuerūt: viridia pmanserūt: atq; ī hūc
 modū color effect⁹ ē varius. **P**osuitq;
 eas ī canalibz: ubi effundebat aqua:
 ut cū venisset greges ad bibendū: ante
 oculos haberet virgas: et ī aspectu earū
 conciperent. **F**adūq; est ut in ipso calore
 coitus: oues intuerent virgas: ⁊ pare-
 rent maculosa ⁊ varia: et diuerso colo-
 re resplēsa. **D**ixitq; gregan iacob: et
 posuit virgas ī canalibz ante oculos
 arietū. **E**rat autē alba et nigra queq;
 laban: cetera vero iacob: separatis in-
 ter se gregibz. **I**git̄ q̄ndo pmo tempore
 ascēdebant oues ponebat iacob vir-
 gas ī canalibz aquarū: ante oculos
 arietū ⁊ ouīū: ut in earū contemplatione
 cōciperent: q̄ndo vero serotina admissu-
 ra erat: ⁊ conceperēt: nō ponebat
 eas. **F**adūq; sunt ea q̄ erant serotina:
 laban: et que primi temporis: iacob.
Diciturq; est homo ultra modum: ⁊
 habuit greges multos: ancillas ⁊ ser-
 uos: camelos et asinos. **XXXI**

Postq; autē audiuit verba filiorū
 laban dicentū: tulit iacob oīa
 que fuerūt prīs nr̄i: et de illius factate
 ditatus: fact⁹ ē indit⁹: anīaduērit q̄

faciem laban: q̄ non esset erga se sicut
 heri et nudius tertius: maxime dicente
 sibi dñō reuētere ī terrā patrū tuorū:
 et ad generationē tuā eoq; tecū: misit
 et vocauit rachel et lyam ī agrū ubi
 pascēbat greges: dixitq; eis. **V**ideo fa-
 ciem prīs vestrī: q̄ nō sit erga me sicut
 heri et nudius tertius. **D**eus autē prīs
 mei fuit mecū: et ipse notis q̄ totis vi-
 ribz meis seruierim patri vestro. **S**ed ⁊
 pater vester circūuenit me: et mutauit
 mercedem meā decem vicibz: et tamen
 non dimisit eū deus ut noceret michi.
Si quādo dixit varie eunt mercedes
 tue: pariebāt omnes oues varios fer⁹:
 q̄ndo vero econtrario ait: alba queq;
 accipies pro mercede: omnes greges
 alba peperūt. **T**ulitq; deus substantiā
 patris vestrī: ⁊ dedit michi. **P**ostq; enī
 ceper⁹ quīū temp⁹ aduenerat: leuaui
 oculos meos: ⁊ vidi ī somnis ascēden-
 tes mares sup feminas: varios ⁊ ma-
 culosos ⁊ diūsos colores. **D**ixitq; ange-
 lus dñi ad me ī somnis. **I**acob. **E**t
 ego rñdi. **A**llū. **Q**ui ait. **L**euā oculos
 tuos: ⁊ vide vniuersos masculos ascē-
 dentes sup feminas: varios maculosos
 atq; resplēsos. **V**idi enī oīa q̄ fecit tibi
 laban. **E**go sū de⁹ berthei: ubi vnxi
 lapidem: et vocū vouisti michi. **N**unc
 ergo surge ⁊ egredere de terra hac: reuer-
 ters ī terrā natiuitatis tue. **R**ēderūtq;
 rachel ⁊ lyā. **N**ūquid habem⁹ residui
 quicq; ī facultatibz: ⁊ hereditate dom⁹
 patris nr̄i? **N**ōne q̄si alienas reputa-
 uit nos: et vendidit: comedim⁹ preciū
 nostrū? **S**ed deus tulit opes prīs nr̄i:
 et eas tradidit nobis ac filiis nostris.
Vnde omnia que pcepit tibi dñs fac.
Surrexit autē iacob: ⁊ īpositis liberis
 ac coniugibz suis sup camelos abiit:
 tulitq; omnē substantiā suā ⁊ greges:

et quid qđ i melopotamia acqſierat:
pergens ad yſaac prau ſuū in terra cha-
naan. **Eo tpe** ierat laban ad tōdenda
oues: ⁊ rachel furata eſt ydola patris
ſui. **ſolu**iq; iacob ſitit ſocero ſuo
qđ fugeret. **Lūq;** abiſſet tam ipe qđ oīa
que iuris ſui erant: ⁊ amne tñ ſimſſo
pergeret cōtra monte galaad: nuncia-
tum ē laban die tercio qđ fugeret iacob.
Qui aſſumptis ſcātibz ſuis. pſecut⁹ ē
eum diebz ſeptē: ⁊ comprehendit eū in
monte galaad. **Viditq;** i ſomnis di-
centem ſibi dñm. **Laue** ne quicq; alpe
loquaris contra iacob. **Iamq;** iacob
reſtenderat in monte tabernaculi. **Lūq;**
ille conſecut⁹ fuiſſet eū cū ſcātibz ſuis:
in eodem monte galaad fixit tentoriū.
Et dixit ad iacob. **Quare** ita egifti: ut
clami me abigereſ filias meas quali
captiuas gladio? **Lur** ignorāte me
fugere voluiſti nec indicare michi: ut
proſequeret te cū gaudio ⁊ canticis. ⁊
timpānis ⁊ citharis? **Non** es paſſus
ut oſclaret filios meos ⁊ filias. **Bul-**
te operat⁹ es. **Et** nūc quidē valet ma-
nus mea reddē tibi malū: ſed de⁹ pri⁹
tui. **heri** dixit michi. **Laue** ne loquariſ
contra iacob quicq; durius. **Eſto.** **Ad**
tuos ire cupiebas: ⁊ deſiderio erat tibi
dom⁹ pri⁹. **Lur** furat⁹ es deos meos?
Rēdit iacob. **Quod** inſcio te pſedus
ſum: timui ne uolenti auferreſ filias
tuas. **Quod** autem furti me arguiſ:
apud quēcumq; inueneriſ deos tuos:
necetur corā ſcātibz nrīſ. **ſcrutare:**
quid qđ tuor apud me inueneriſ au-
fer. **Nec** dicēſ ignorabat qđ rachel fura-
ta eſſet ydola. **Ingreſſuſ** itaq; laban
tabernaculū iacob et iſe et uiculiq; fa-
mule. nō inuenit. **Lūq;** intrateſſet tento-
riū rachelis: illa ſeſtinans abſcondit
ydola ſubter ſtramenta cameli ⁊ ſedit

deſup: ſcrutātiq; omne tentoriū ⁊ nichil
inuenienti. ait. **Ne** irateſcā dñs meus
qđ corā te aſſurgē nequeo: quia iuxta
ſuetudinē ſemay nūc accidit michi.
Sic deluſa ſollicitudo grātiſ eſt. **ti-**
mentſq; iacob. cū iurgio ait. **Quāob-**
culpam meā et ob qđ peccatū meū ſic
egreſiſti poſt me. ⁊ ſcrutatuſ es omne
ſupelledilem meā? **Quid** inueniſti de
cunda ſubſtancia domus tue? **Pone**
hic corā ſcātibz meiſ. ⁊ ſcātibz tuiſ:
⁊ iudicent inter me ⁊ te. **Idcirco** viginti
anniſ ſui tecū: oueſ tue et capre. **Rai-**
leſ non fuerūt. arietes gregiſ tui non
comedi: nec caprū a beſtia oſtendi tibi.
Ego damnu omne reddetā. **Quid** qđ
furti pibat a me egredaſ: die noctuq;
eſtu urgebar ⁊ gelu: fugiebatq; ſomnu⁹
ab oculiſ meiſ. **Sicq;** per viginti an-
noſ i domo tua ſeruui tibi: qtuorde-
cim pro filiabz: et ſex pro gregibz tuiſ.
Inmutaſti qđ mercedē meā decē vicibz.
ſiſi deus pri⁹ mei abraham. ⁊ timor
yſaac aſſuſſet michi: forſitan modo
nudū me dimiſiſſeſ. **Aſſidione** meā
et labore manuū meay reſpice dñſ:
et arguit te heri. **Rēdit** ei laban. **ſilie**
mee ⁊ filij. ⁊ greges tui ⁊ oīa que cenſiſ.
mea ſunt. **Quid** poſſum facere filiſ ⁊
nepotiſ meiſ? **Veni** ego ⁊ ineamuſ
ſeduo: ut ſit teſtimoniū inter me et te.
Tulit itaq; iacob lapidem: ⁊ erexit illū
in titulū. **Dixitq;** ſcātibz ſuiſ. **Aſſerte**
lapideſ. **Qui** congreganteſ fecerūt tu-
mulū: comedenteq; ſup eū. **Quē** voca-
uit laban tumulū teſtiſ: et iacob acer-
uum teſtimoniij: uterq; iuxta pprietatē
lingue ſue. **Dixitq;** laban. **Tumuluſ**
iſte teſtiſ erit inter me ⁊ te hodie. **Et** id-
circo appellatū eſt nomē ei⁹ galaad.
Id ē tumuluſ teſtiſ. **Et** adiecit laban.
Intraeſ ⁊ iudicet dñs inter noſ qñdo

recesserim a nobis: si afflixeris filias
meas: si introduxeris alias uxores
super eas. Nullus enim nostrum testis
est absque deo: qui presentis respicit. Dixit
que rursus ad iacob. En tumulus hic et
lapis quem erexi inter me et te testis erit.
Tumulus inquam iste et lapis sunt in testi-
monium: si aut ego transiero illum-
pergens ad te: aut tu preterieris. malum
mihi cogitans. Deus abraham et deus
nathor iudicet inter nos: deus patris
eorum. Iuravit ergo iacob per timoran-
pris sui ysaac: immolatisque victimis
in monte vocavit fratres suos ut ede-
rent panem. Qui cum comedissem manse-
runt ibi. Laban vero de nocte surgens
ostendit filios et filias suas: et bene-
dixit illis: reversusque est in locum suum.
Iacob autem abiit in itinere. **XXXIII**
quo ceperat: fueruntque ei obuia angeli
dei. Quos cum vidisset ait. Castra dei
sunt hec. Et appellavit nomen loci illius
manaim: id est castra. Misit autem et
nuncios ante se ad elau fratrem suum in
terra seyr in regione edom: precepitque eis
dicens. Sic loquimini domino meo elau.
Hec dicit frater tuus iacob. Apud la-
ban peregrinatus sum: et fui usque in presentem
diem. Habeo boves et alinos et oves
et servos et ancillas: mittoque nunc lega-
tionem ad dominum meum: ut inveniam gra-
tiam in conspectu tuo. Reversusque sunt nuncios
ad iacob dicentes. Venimus ad elau
fratrem tuum: et ecce pererat in occursum tuum
cum quadringentis viris. Timuit iacob
valde: et precepit divideri populum qui secum
erat: gregesque et oves et boves et came-
los in duas turmas dicens. Si venerit
elau ad unam turmam et percussit eam: alia
turma que reliqua est salvabitur. Dixitque
iacob. Deus patris mei abraham et deus
patris mei ysaac domine qui dixisti mihi.

revertere in terram tuam et in locum natiuitatis
tue: et benefaciam tibi: minor sum cum di-
miseracionibus tuis: et veritate tua quam
replesti secum tuo. In baculo meo transiui
iordanem istum: et nunc cum duabus turmis
regredior. Erue me de manu fratris mei
elau: quia valde eum timeo: ne forte ve-
niens percussit matrem cum filiis. Tu lo-
cutus es quod benefaceres michi: et dilata-
res semen meum sicut arenam maris: que
pre multitudine numerari non potest.
Cumque dormisset ibi nocte illa. separa-
vit de hijs que habebat munera elau
fratri suo: capras ducentas hircos vi-
ginti oves ducentas et arietes viginti:
camelos sexas cum pullis suis triginta:
vacas quodraginta et taurorum viginti:
alinas viginti: et pullos earum decem. Et
misit per manus servorum suorum singulos
seorsum greges: dixitque pueris suis. An-
tecedite me: et sit spatium inter gregem et
gregem. Et precepit priori dicens. Si obui-
um habueris fratri meo elau: et interro-
gaverit te: tuus es aut quo vadis aut
cuius sunt ista que sequeris: respondebis.
Servi tui iacob. Munera misit domino
suo elau: ipse quoque post nos venit.
Similiter dedit mandata secundo et tertio:
et cum diis qui sequebantur greges. Dicens.
Hisdem verbis loquimini ad elau cum
invenieritis eum: et addetis. Ipseque servus
tuus iacob: iter nostrum insequitur. Dixit enim.
Placabo illum muneribus que precedunt:
et postea videbo illum. Forsitan propitia-
bitur michi. Precesserunt itaque munera
ante eum: ipse vero mansit nocte illa in
castris. Cumque mature surrexisset tulit
duas uxores suas et totidem famulas
cum undecim filiis: et transiit vadum ia-
boch. Transiitque omnibus que ad se
pertinebant: mansit solus: et ecce vir
ludabat cum eo usque mane. Qui cum vidit

818

q̃ eū supare non posset: tetigit neruū
femoris ei⁹: ⁊ statim emarcuit. Dixit
q; ad eū. Dimitte me. Jam enī ascendit
aurora. Rēdit. Non dimittā te: nisi
būdixeris michi. Ait ergo. Quod est
nomē tibi? Rēpōdit. Iacob. At ille:
nequaquā inquit iacob appellabit nō-
men tuū: sed israel. Quā si contra deū
fortis fuisti: quāto magis oīa hoīes
pualabis? Interrogauit eū iacob. Dic
michi: quo appellaris noīe. Rēpōdit.
Eur queris nomen meū qđ est mira-
bile? Et būdixit ei in eodem loco. Vo-
cauitq; iacob nomē loci illi⁹ phanuel:
dicens. Vidi dñm facie ad faciem: et
salua facta est anima mea. Ortusq; ē
ei statim sol: postq; transgressus ē pha-
nuel. Ipse uēo claudicabat pede. Quā-
obraulam non comedunt neruū filij
israhel: qui emarcuit in fanore iacob
usq; in p̃sentē diē: eo qđ tetigerit neruū
femoris ei⁹: ⁊ obstupuit. **XXXIII**

Eleuans autē iacob oculos: uidit
uentientē elau: et cū eo qđringen-
tos viros. Diuisitq; filios lye ⁊ rachel
ambarūq; famulay: ⁊ posuit utramq;
ancillam ⁊ liberos eay in principio:
lyam uero et filios eius in scđo loco:
rachel autē et ioseph nouissimos. Et
ipse p̃grediens adorauit promus in
terā sepiēs: donec appropinq̃ret fratrē
eius. Currēns itaq; elau obuiā fratrē
suo: amplexat⁹ ē eū: stringensq; collū
eius ⁊ osculans fleuit: leuansq; oculis
uidit mulieres et paruulos eay: et ait.
Quid sibi uolunt isti: et si ad te p̃uē-
ant? Rēdit. Paruuli sunt: quos do-
nauit michi deus seruo tuo. Et appro-
pinquātes ancille et filij eay incurua-
ti sunt. Accessit q; lya cū pueris suis:
et cū similit̃ adorassent: ceterum ioseph
⁊ rachel adorauerūt. Dixitq; elau. Que

nam sunt iste turme quas obuiā ha-
bui? Rēdit. Ut inuenirē gratiā corā
dño meo. At ille ait. Habeto plurima
frater mi: sine tua tibi. Dixitq; iacob.
Noli ita obsecro: sed si inueni gratiā
in oculis tuis: accipe munusculū de
manibz meis. Sic enī uidi facie tuā:
q̃si uiderim uultū dei. Esto michi pro-
picius: ⁊ suscipe būdidione quā attu-
li tibi: ⁊ quā donauit michi de⁹: tribu-
ens oīa. Vix fratre cōpellente suscipiēs
ait. Gradiamur simul: eonq; socius
itineris tui. Dixitq; iacob. Nosti dñe
mi qđ paruulos habēā teneos: ⁊ oues
et boues fecas mecū: quas si plus in
ambulando fecero laborare: morientē
una die cundi greges. Precedat dñs
me⁹ ante seruū suū: ⁊ ego sequar pau-
latim uestigia ei⁹ sicut uidero paru-
los meos posse: donec ueniā ad dñm
meū in seyr. Rēdit elau. Oro te: ut de
p̃p̃lo qui mecū est: saltē socij remaneāt
vie tue. Non ē inquit necesse: hpc uno
tantū indigeo: ut inueniā gratiā in
cōspetu tuo dñe mi. Reuersus ē itaq;
illo die elau itinere quo uenerat ī seyr.
Et iacob uenit in sochor: ubi edificata
domo ⁊ fixis tentorijs: appellauit no-
men loci illius sochor id ē tabernacūla.
Transiuitq; ī salem urbem sichimoy:
que ē in terā chanaan: postq; reuersus
est de mesopotamia syrie: ⁊ habitauit
iuxta oppidū: emiq; partē agri ī qua
fixerat tabernacūla: a filijs emor patris
sichem centū agnis: et credo ibi altari:
inuocauit sup illud fortissimū deū isrl.

Egressa ē autē dīna **XXXIII**
filia lye: ut uideret mulieres regi-
onis illi⁹: quā cū uidisset sichem filiū
emor euchi: princeps terre illi⁹: adama-
uit eam: et rapuit: et dormiuit cū illa:
uī opprimēs uirginē. Et cōglutinata

est anima ei⁹ cū ea: tristitūq; delinuit
blanditijs: et pergens ad emor prān-
suū. accipe inquit michi puellā hanc
dūgan. Quod cū audisset iacob: ab-
sentibus filijs et in pastu pecorū occu-
patis siluit donec rediret. Egresso au-
tem emor patre sicheu. ut loqueretur ad
iacob. ecce filij eius veniebāt de agro:
auditoq; qd acciderat. irati sunt valde.
eo qd sedam rem opatus esset in isrl: et
violata filia iacob. rem illicitā perpe-
trasset. Locutus est itaq; emor ad eos.
Sicheu filij mei adhesit anima. filie
vestre. Date eam illi uxorem: et iunga-
mus viciissim dūbia. Filias vestras
tradite nobis: et filias nras accipite:
et habitare nobiscū. Terra in potestate
vestra est: exerceat. negociamini: et possi-
dete eam. Sed et sicheu ad prān et ad
fratres ei⁹ ait. Inueniā graciā coram
vobis: et quicūq; statueris dabo. Au-
gere dotem. et munera postulare: et liben-
ter tribuā qd petieritis: tantū dare mi-
chi puellā hanc uxore. Responderūt filij
iacob. sicheu et patri eius in dolo: seu-
entes et ob stuprū sororis. Non possu-
mus facere qd petitis: nec dare sorore
nostrā homini in circūciso: qd illicitū
et nephariū est apud nos. Sed in hoc
ualebim⁹ federari. Si volueris esse filius
nostri: et circūcides i vobis oīs mascu-
lini seque: tunc dabim⁹. et accipiemus
mutuo filias vras ac nras. et habita-
bim⁹ vobiscū: et iungam⁹ vni⁹ ppls. Si
autē circūcidi nolueritis: tollen⁹ filiā
nostrā et recedem⁹. Placuit oblatō eorū
emor et sicheu filio ei⁹: nec distulit ad-
lescentis quin statim qd prebāt replever.
Amabat enī puellā valde: et erat in-
ditus i omni domo pris sui. Ingressi-
q; portam urbis locuti sunt ad pplū.
Viri isti pacifici sūt: et volūt habitare

nobiscū. Negocient in terra et exerceāt
eam: que spaciola et lata cultoribz in-
diger. Filias eorū accipiem⁹ uxores: et
nras illis dabim⁹. Vnū ē quo differet
tantū bonū. Si circūcidam⁹ masculos
nostros. ritum gentis imitātes: et li-
stancia eorū et pecora et cūda q posside-
nostra erūt. Tantū i hoc acquiescam⁹:
et habitātes siml. vni⁹ efficiam⁹ pplū.
Assensiq; sūt omnes. cūdis circūcis
maribz. Et ecce die tercio qndo gressi-
mus vulnērū dolor est. arreptis duo
filij iacob. simeon et leui frēs dñe gla-
dijs. ingressi sunt urbem confidenter:
interfectisq; omnibz masculis. emor et
sicheu parit necauerūt: tollentes dinā
de domo sicheu. sorore suā. Quibus
egressis. irruerūt sup occisos ceteri filij
iacob. et depopulati sunt urbem i ula-
onem stupri: oves eorū et armenta. et
asinos. cūdaq; vastantes que in do-
mibz et i agris erant: paruulos q; eorū
et uxores duxerūt captiuas. Quibus
perpetratis audader: iacob dixit ad
simeon et leui. Turbastis me: et odio-
sum fecistis me chaneis et pherezis
habitatoribz terre hui⁹. Nos pauci su-
mus: illi cōgregati prouident me: et dele-
bor ego et dom⁹ mea. Rūderūt. Nūqd
ut sortito abuti debuere sorore nostra:
interea locut⁹ est deus ad **XXXV**
iacob. Surge. et ascēde bethel. et habita
ibi: facq; altare dño q apparuit tibi:
quādo fugiebas elau frān tuū. Iacob
vero conuocata omni domo sua ait.
Abiite vos alienos qui i medio vī
sūt. et mūdāmini: ac mutare vestimen-
ta vra. Surgite et ascēdam⁹ in bethel.
ut faciam⁹ ibi altare dño. qui exaudi-
uit me i die tribulatiōis mee: et soc⁹
fuit itineris mei. Dederūt ergo ei omēs
deos alienos quos habebāt: et in aure⁹

que erāt in auribz eoz. At ille infodit eos subter thecebinū: q̄ est post urbem sicchem. Cumq; profecti essent: terror dei inuasit om̄es per circuitū ciuitates: et non sūt ausi p̄sequi recedentes. Venit igit̄ iacob luzani: que ē in terra chanaan cognom̄eto bethel: ip̄e ⁊ ois p̄lus cū eo. Edificauitq; ibi altare: ⁊ appellauit nomē loci illi⁹: domus dei. Ibi enī apparuit ei deus: cū fugeret frat̄e suū. Eodem tpe mortua est debbora nutrit̄e rebecca: ⁊ sepulta est ad radices bethel subter quercū: vocatūq; est nomē loci illi⁹ quercus flet⁹. Apparuit autē iter⁹ de⁹ iacob: postq; reūsus ē de melopothamīa syrie: ⁊ venit in bethel: benedixitq; ei dicens. Non vocaberis ultra iacob: sed israhel erit nomē tuū. Et appellauit eū isrl. Dixitq; ei. Ego de⁹ om̄ni potēs. Cresce ⁊ multiplicare: gentes ⁊ populi nationū rē te erunt. Reges de lumbis tuis egredient̄: terrāq; quā dedi abraham et ysaac: dabo tibi et semini tuo post te. Et recessit ab eo. Ille vero erexit titulū lapideū: i loco quo locut⁹ fuerat ei de⁹: libans sup eū libamina: ⁊ effundens oleū: vocansq; nomē loci illius bethel. Egressus autē inde: venit uero tpe ad terrā q̄ ducit effrathā. In qua cū parturiret rachel: ob difficultatē parus p̄clitari cepit. Dixitq; ei obsterix. Noli timere: quia ⁊ hūc habebis filiū. Egrediente autē anima pre dolore: ⁊ imminēte iam morte: vocauit nomē filij sui benmoni: id est filius doloris mei. Pater uero appellauit eū beniamin: id est fili⁹ de⁹ p̄ter. Mortua ē ergo rachel ⁊ sepulta est in via que ducit effrathā: hec est bethleem. Erigitq; iacob titulū sup sepulcrū eius. Hic est titul⁹ monum̄eti rachel: usq; i p̄sentē diē. Egressus inde: fixit tabnaculu trans turre gregi⁹.

Cūq; habitaret in illa regione: abiit ruben: ⁊ dormiuit cū bala concubina patris sui. Quod illū minime lauit. Erant autē filij iacob duodecim. Filij lyre: primogenitus ruben: ⁊ simeon: et leui: iudas ⁊ ysachar: ⁊ zabulon. Filij rachel: ioseph et beniamin. Filij bale ancille rachelis: dan ⁊ neptalim. Filij zelphe ancille lyre: gad ⁊ aser. Hii sunt filij iacob: qui nati sunt ei in melopothamīa syrie. Venit etiā ad ysaac patrem suū in mambre ciuitatem arbore: hec ē ebron: i qua pegrinat⁹ est abraham et ysaac. Et completi sunt dies ysaac centū octogita ānoy: cōsumptisq; etate mortuus est: ⁊ appositus est p̄lo suo: sence et plenus die: ⁊ sepelierunt eum elau et iacob filij sui. **XXXVI**

Hec autē sunt generationes elau: ip̄e ē edom. Elau accepit uxore de filiabus chanaan: ada filiā elom rethi: ⁊ oolibama filiā ane filie sebron enei. Basanath q; filiam ysmathel sororan nabaiorth. Pepit autē ada eliphaz. Bethsamath genuit rahuel. Oolibama genuit iheus: et ihelon: et chore. Hii filij elau: qui nati sunt ei in terra chanaan. Tulit autē elau uxores suas et filios ⁊ filias: ⁊ om̄ne aīam dom⁹ sue: ⁊ substantiā ⁊ pecora: ⁊ cūda que habere poterat i terra chanaan: ⁊ abiit in alterā regionē: recessitq; a fratre suo iacob. Diuites enī erant valde: ⁊ siml habitare non poterat: nec sustinebat eos terra pegrinacōis eoz pre m̄ritudine gregū. Habitauitq; elau i mōte syre: ip̄e est edom. Hec autē sūt generationes elau pris edom in monte syre: et hec nōia filioy eius. Eliphaz fili⁹ ada: uxoris elau. Rahuel q; filius basemath uxoris eius. Fuerūtq; eliphaz filij: theman: omar: sephua: ⁊ gathan.

et cenez. et chore. **E**rat autē thamma de-
bina eliphaz filij elau: q̄ peperit ei ama-
leth. **Hij** sūt filij ade. uxoris elau. **Filij**
autē rahuel. naath et zara. semina et
meza. **Hij** filij basemath uxoris elau.
Isti quoq; erant filij oolibama filie
ane filij sebeon. uxoris elau. quos ge-
nuit ei iheus et ihelon. et chore. **Hij** du-
ces filiorū elau. **Filij** eliphaz primoge-
niti elau: dux theman. dux omar. dux
sephua. dux cenez. dux chore. dux ga-
than. dux amaleth. **Hij** filij eliphaz i
terra edom: et hij filij ade. **Hij** quoq;
filij rahuel. filij elau. **Dux** naath. dux
zara. dux semina. dux meza. **Hij** au-
tem duces rahuel. in terra edom. **Isti**
filij basemath. uxoris elau. **Hij** autem
filij oolibama. uxoris elau. **Dux** iheus.
dux ihelon. dux chore. **Hij** duces ooli-
bama filie ane. uxoris elau. **Isti** sunt
filij elau. et hij duces eorū: ipse est edom.
Isti sūt filij seyr h̄p̄rei habitatoris tere-
lothan. et sobal. et sebeon. et anan. et
dison. et eser. et disan. **Hij** duces h̄p̄rei
filij seyr: in terra edom. **Faci** sūt autē
filij lothan: horrei et eman. **Erat** autē
soror lothan. thamma. **Et** isti filij so-
bal: aluhan et maneech. et ebal. sephi
et onan. **Et** hij filij sebeon: achia et a-
nan. **Iste** ē anan. qui inuenit aquas
calidas i solitudine: cū pasceret asina
sebeon pr̄is sui. **Habuitq;** filiū disan:
et filiā oolibama. **Et** isti filij disan:
amdam et ielban. et iethran et charan.
Hij q; filij eser: balaannan. et zeuan. et
athan. **Habuit** autē filios disan: hus.
et aran. **Hij** duces horreorū. **Dux** lo-
than. dux sobal. dux eselon. dux ana-
dux dison. dux eser. dux disan. **Isti**
duces horreorū: qui imprauerūt i terra
seyr. **Reges** autē q̄ regnauerūt in terra
edom. anteq; haberent regem filij isrl:

fuerunt hij. **Balach** fili⁹ beor: nomēq;
urbis eius denaba. **Mortuus** est autē
balach: et regnauit pro eo iobab fili⁹
zare de bosra. **Cūq;** mortu⁹ esset iobab:
regnauit pro eo husan. de terra thema-
noy. **Hoc** q; mortuo: regnauit pro eo
adad fili⁹ badadi. qui percussit madi-
an i regione moab: et nomē urbis ei⁹
auith. **Cūq;** mortu⁹ esset adad: regna-
uit pro eo semla de maserecha. **Hoc** q;
mortuo: regnauit p eo saul de flumio
rooboth. **Cūq;** et hic obisset: successit
in regnū balanan fili⁹ achobor. **Isto**
quoq; mortuo regnauit pro eo adad:
nomēq; urbis eius phau. **Et** appella-
bat uxore eius meezael filia matreth:
filie mizaab. **Hec** ergo nomina ducū
elau. in cognationib; et locis. et uoca-
bulis suis. dux thamma. dux aluha.
dux ietheth. dux oolibama. dux el-
dux phimon. dux cenez. dux theman.
dux mablar. dux magdibel. dux hira.
Hij duces edom habitantes in terra
impr̄ij sui: ipse est elau pater ydumeorū.
Habitaui autē iacob in terra chana-
an. in qua pater suus peregrinatus est:
et hee sūt generationes ei⁹. **XXXVII**
Ioseph cū sexcim esset annorū: pascbat
gregem cum fratrib; suis. adhuc puer.
Et erat cū filijs bale et zelphy uxoris pr̄is
sui: accusauitq; fr̄es suos apud pr̄m.
crimine pessimo. **Israhel** autē dilige-
bat ioseph sup omnes filios suos: eo
q̄ in senectute genuisset eum. **Fecitq;** ei
tunicā polimitā. **Videntes** autē fr̄es
ei⁹. q̄ a patre plus cundis filijs ama-
retur. oderant eū: nec poterāt ei quicq;
pacifice loqui. **Accidit** quoq; ut visu
somnia referret fratrib; suis: q̄ causa
maioris odij seminariū fuit. **Dixitq;**
ioseph fratrib; suis. **Audite** somniū
meū qd̄ vidi. **Putabam** nos colligere

manipulos in agro: et q̄li confurgere
manipulū meū et stare: v̄roq; mani-
pulos circūstantes adorare manipu-
lum meū. Rēderūt fr̄es ei⁹. Nūquid re-
noſter eris: aut ſbiciemur dīcōni tue?
Hec ergo cauſa ſomniorū atq; ſeruo-
num: inuidie et odij ſomitē miniftra-
uit. Aliud q̄ vidit ſomniū: qđ narrāſ
fratribz ait. Vidi p̄ ſomniū: q̄li ſolem
et lunā: et ſtellas undecim adorare me.
Qđ cū patri ſuo et fratribz retuliſſet: in-
crepauit eū pater ſuus: et dixit. Quid
ſibi vult hoc ſomniū qđ vidifti? Nū-
ego et mater tua et fr̄es tui adorabimur
te ſup̄ terrā? Inuidebāt ei igit̄ fr̄es ſui:
pater vero rem tacit⁹ cōſiderabat. Cūq;
fratres illi⁹ in paſcendis gregibz pri-
morarent in ſichem: dixit ad eum iſrl.
Fratres tui paſcūt oues in ſichimis:
veni mittam te ad eos. Quo rīdente
preſto ſum: ait. Vade et vide ſi cunda
proſpera ſint erga fr̄es tuos: et pecora:
et renūcia michi quid agat. Miſſus
de valle hebron: venit i ſichem. Inue-
nitq; eū vir errantē in agro: et interro-
gauit quid q̄reret. At ille rīdit. Fr̄es
meos q̄ro. Indica michi vbi paſcant
greges. Dixitq; ei vir. Receſſerūt de lo-
co iſto. Audiui autē eos dicentes. Ea-
mus i dothaim. Perrexit itaq; ioſeph
poſt fr̄es ſuos: et inuenit eos i dothaim.
Qui cū vidiffet eū procul: anteq; acce-
deret ad eos cogitauerūt illū occidere:
et mutuo loquebant. Ecce ſomniator
venit. Venite occidam⁹ eū: et mittam⁹
in cisternā veteran: dicam⁹q; ſera peſſi-
ma deuorauit eū: et tunc apparebit qđ
illi proſint ſomnia ſua. Audiens au-
tem hec ruben nitebatur liberare eū de
manibz eorū: et dicebat. Non interfici-
amus aſiam ei⁹: nec effundam⁹ ſāguī-
nem: ſed picite eū in cisternā veterē que

eſt i ſolitudine: manuq; v̄ras ſuate
innoxias. Hoc autē dicebat volens
eripere eū de manibz eorū: et reddere p̄ri
ſuo. Conſeſſim igit̄ ut puenit ad fr̄es
ſuos: nudauerūt eū tunica talari et po-
limita: miſerūtq; eū in cisternā veterē:
que non habebat aquā. Et ſedentes
ut comederent panē: viderūt yſmaheli-
tas viatores venire de galaad: et came-
los eorū portātes aromata: et reſinā: et
ſtaden in egiptum. Dixit ergo iudas
fratribz ſuis. Quid nobis prodeſt ſi
occiderim⁹ h̄cā nēm: et relauim⁹ ſāguī-
nem iplius? Melius eſt ut veniātur
yſmahelitis: et man⁹ n̄r nō polluan̄r.
Frater enī et caro n̄ra eſt. Acquieuerūt
fr̄es ſenonibz illi⁹: et p̄ceſūibz madi-
anitis negociatoribz: et cōtra h̄tes eū de
cisterna vendiderūt eū yſmahelitis vi-
ginti argētis: qđ duxerūt eū in egiptū.
Reuerſuſq; ruben ad cisternā nō inue-
nit puerū: et ſcillis veſtibz pergens ad
fratres ſuos ait. Puer nō compareret:
et ego quo ibo? Tulerūt autē tunicā ei⁹:
et i ſanguinē hedi quē occiderāt t̄nxe-
runt: mittentes qui ferret ad p̄rā et
diceret. Hanc inuenim⁹: vide utrū tuni-
ca filij tui ſit an non. Quā cū cognō-
viſſet pater ait. Tunica filij mei ē. ſera
peſſima comedit eū: beſtia deuorauit
ioſeph. Scillisq; veſtibz indutus ē ali-
cui⁹: lugens filiū ſuū multo t̄pe. Cōgre-
gatis autē cundis liberis ei⁹ ut lenirēt
dolore p̄ris: noluit cōſolationē accipe-
re: ait. Deſcendā ad filiū meū lugens
in infernum. Et illo preſeuerante in fle-
tu: madianite vendiderunt ioſeph in
egipto: phuticari eunucho pharaoniſ.
magiſtri militum. **XXXVII**

Eodem tempore deſcendēs iudas
a fratribz ſuis: diuerſit ad virū
odollamiten noſe h̄ram: viditq; ibi

filiam hoīs chananei. vocabulo. sue.
Et accepta uxore ingressus ē ad eam.
 Que concepit et peperit filiū: et vocavit
 nomē eius her. **R**ursūq; concepto fetu.
 natū filiū vocavit onan. **T**ercū q; pe-
 perit: quē appellavit sela. **Q**uo nato:
 parere ultra cessavit. **D**edit autē iudas
 uxore primogenito suo her noīe cha-
 mar. **F**uit quoq; her p̄mogenit⁹ iude.
 nequā in asp̄ctu dñi: et ideo ab eo oci-
 lus est. **D**ixit ergo iudas ad onan fi-
 liū suū. **I**ngredere ad uxore fr̄is tui. et
 sodare illi: ut susceas semen fratri tuo.
Alle sc̄ēs nō sibi nasci filios. introiens
 ad uxore fr̄is sui. semen sūdebat i terrā:
 ne liberi fr̄is noīe nascerent. **E**t idcirco
 percussit eū dñs: eo q̄ rem detestabilem
 facit. **Q**uāobrem dixit iudas thamar.
 nurui sue. **E**sto vidua in domo patris
 tui: donec crescat sela filius meus. **T**i-
 mebat enī: ne et ipse moreretur sicut fr̄es
 eius. **Q**ue abiit: et habitavit in domo
 patris sui. **E**volūtis autē multis an-
 nis: mortua ē sue. uxor iude. **Q**ui post
 ludū. solacōne suscepta ascēdebat ad
 tonsores ovium suarū: ipse et hiras opi-
 lio gregis odollamita in thannas.
Nunciatūq; ē thamar. q̄ socer illius
 ascenderet i thannas: ad tondendas
 oves. **Q**ue depositis viduitatis vesti-
 bus. allūpsit testitū: et mutato habi-
 tu sedit i biuiō iūneris qd ducit tham-
 nam. eo q̄ crevisset sela. et non eū acce-
 pisset maritū. **Q**uā cū vidisset iudas:
 suspicatus ē esse meretricē. **Q**puerat enī
 vultū suū ne agnosceret. **I**ngredientq;
 ad eā. ait. **D**imitte me ut cocam tecū.
Nesciebat enī q̄ nurus sua esset. **Q**ua
 rōdente. quid dabis michi ut feuaris
 cubitu meo. dixit. **M**ittam tibi hedū
 de gregibz. **R**ursūq; illa dicente. pariar
 quod vis. si dederis michi arrabonē

donec mittas quod polliceris: ait in-
 das. **Q**uid tibi vis p̄ arrabone dari?
Rōdit. **A**nulū tuū. et armillā. et bacu-
 lum quē manu tenes. **A**d unū igitur
 coitū mulier concepit. et surgēs abiit: depo-
 sitq; habitū quē sūperat: induta est
 viduitatis vestibz. **M**isit autē iudas
 hedū per pastore suū odollamiten: ut
 reciperet pignus qd dederat mulieri. **Q**ui
 cū nō inuenisset eā: interrogavit hoīes
 loci illius. **U**bi est mulier que sedebat
 in biuiō? **R**ōdentes cunctis non fuit
 in loco isto meretricē: reūsus ē ad iudā
 et dixit ei. **N**on inueni eā. **S**ed et hoīes
 loci illi? dixerūt michi: nūq; sedisse ibi
 scorū. **A**it iudas. **H**abeat sibi. **E**cce
 mendaciū arguere nos nō potest. **E**go
 misi hedū quē p̄miserā. **E**t tu nō inue-
 nisti eam. **E**cce autē post tres menses
 nūciauerūt iude dicentes. **F**ornicata
 est thamar nurus tua: et videtur uter⁹
 illi⁹ intumescere. **D**ixitq; iudas. **P**ro-
 ducite eam ut comburatur. **Q**ue cū du-
 ceretur ad penam. **M**isit ad socer suū
 dicens. **D**e viro cui⁹ hec sunt. concepi.
Cognosce cui⁹ sit anulus. et armilla
 et baculus. **Q**ui agnitis muneibz ait.
Iustior me ē: quia nō tradidi eā sela
 filio meo. **A**ttamē ultra nō cognouit
 eam. **I**nstante autē partu. apparuerūt
 gemini in utero: atq; in ipsa effusione
 infantū un⁹ ptulit manū: i qua ob-
 stetricē ligavit corcinū dicens. **I**ste egre-
 diet prior. **A**llo vero retrahēte manū:
 egressus ē alter. **D**ixitq; mulier. **Q**uare
 diuisa ē ppter te maceria? **E**t ob hanc
 causam vocavit nomen eius phares.
Postea egressus ē frater ei⁹. in cui⁹ ma-
 nu erat corcinū: quē appellavit zaram.
Egitur ioseph ductus est **XXXIX**
 in egiptū: enūq; eū phutifar eunuch⁹
 pharaonis. princeps exercitus sui. vir

egipti? de manu ysmahelitar: a q̄bz
p̄ductus erat. **F**uitq; dñs cū eo: et erat
uir i cūdis prolis agens. **H**abitauitq;
in domo dñi sui: qui optime nouerat
dñm esse cū eo: et oīa que gereret ab eo
dirigi i manu illi. **I**nuenitq; ioseph
graciā coram dño suo: et ministrabat
ei. **A** quo p̄positus omnibz guberna-
bat credita sibi domū: et uniuersa que
ei tradita fuerāt. **B**enedixitq; dñs do-
mū egiptij p̄ter ioseph: et multiplica-
uit tam i edibus q̄ in agris cundam
ei l̄b̄tanciā. **N**ec quicq; aliud noue-
rat: nisi panē quo uescebat. **E**rat autē
ioseph pulchra facie: et decorus aspectu.
Post multos itaq; dies: iniecit dñs
oculos suos in ioseph: et ait. **D**omi-
mecū. **Q**ui nequaq; acquiescens op̄i
nephario: dixit ad eā. **E**cce dñs meus
omnibz michi traditis: ignorat qđ
habeat in domo sua: nec quicq; ē qđ
non sit in mea potestate: uel nō tradi-
derit michi: p̄ter te que uxor eius es.
Quō ergo possū h̄c malū facē: et pecca-
re i dñm meū? **Q**uiuscunodi i v̄bis per-
singulos dies loquebat: et mulier mo-
lestā erat adolescenti: et ille recusabat
stuprū. **A**ccidit autē quadā die ut in-
traret ioseph domū: et op̄is quippiā
absq; arbitris faceret: et illa apphensa
lacrima uestimenti eius dicit. **D**omi-
mecū. **Q**ui relido i manu eius palliū
fugit: et egressus ē foras. **C**ūq; uidisset
mulier uestiā in manibz suis: et se esse
stamptam: vocauit ad se hoīes domi-
sue: et ait ad eos. **E**n introduxit uirū
hebreū: ut illuderet nobis. **I**ngressus
est ad me: ut coiret mecū. **C**ūq; ego
succlamassem: et audisset vocem meā:
reliquit palliū qđ tenebam: et fugit fo-
ras. **I**n argumentū ergo fidei: retentiū
palliū ostendit marito reitenti domū.

et ait. **I**ngressus ē ad me seru⁹ hebreus.
quē adduxisti: ut illuderet michi. **C**ūq;
audisset me clamare: reliquit palliū
qđ tenebam: et fugit foras. **H**is audi-
tis dñs: et nimīū credulus uerbis con-
iugis: iratus est valde: tradiditq; io-
seph in carcerem ubi uindi regis custo-
diebant: et erat ibi clausus. **F**uit autē
dñs cū ioseph: et misertus est illi: et de-
dit ei graciā in cōsp̄ctu principis car-
ceris. **Q**ui tradidit in manu illi⁹ uni-
uersos uindos qui i custodia tenebāt:
et quidqđ fiebat: sub ip̄o erat: nec no-
uerat aliquid: cūdis ei creditis. **D**ñs
enī erat cū illo: et oīa op̄a ei⁹ dirigebat.

His itaq; gestis: accidit ut **XL**
peccaret duo eunuchi: p̄ncipena
regis egipti et pistox dño suo. **I**ratul-
q; contra eos pharao: nam alter pin-
cernis p̄erat: alter pistoxibz: misit eos
in carcerem principis militū: in quo
erat uindus et ioseph. **A**t custos carce-
ris tradidit eos ioseph: qđ et ministra-
bat eis. **A**liqñtulū t̄pis fluxerat: et illi
in custodia tenebant. **V**iderūtq; ambo
somnia nocte una: iuxta interpretatio-
nem congruā sibi. **A**d quos cū intro-
isset ioseph mane: et uidisset eos tristē:
sciscitāt⁹ ē dicens. **E**ur tristior ē hodie
solito facies uestra? **Q**ui responderūt.
Somnia uidim⁹: et non est qui inter-
p̄terur nobis. **D**ixitq; ad eos ioseph.
Nūquid nō dei ē interpretatio? **R**eferte
michi quid uideritis. **R**arrauit prior
p̄positus p̄ncipenay: somniū suū. **V**i-
debam coram me uitem in qua erant
tres p̄pagines crescere paulatim i geni-
mas: et post flores uuas maturescere:
calicūq; pharaonis in manu mea.
Tuli ergo uuas et repressi i calicem quē
tenebam: et tradidi poculū pharaoni.
Respondit ioseph. **H**ec est interpretatio

Somniū. Tres propaggines. tres adhuc dies sunt. post quos recordabit pharaon ministeriū tuū. et restituet te in gradum pristinū: dabitq; ei calicē iuxta officiū tuū: sicut ante facere solueueras. Tantū memēto mei cū tibi bene fuerit: et facies meū misericordiam ut suggeras pharaoni ut educat me de isto carcere quia furcū sublatu sum de terra hebreorū: et hic innocens in lacū missus sum. Videns pistor magister. q; prudenter somniū dissoluisse. ait. Et ego vidi somniū. q; tria canistrea farine haberem sup caput meū: et in uno canistro qd erat excelsius. portare me putabam omnes cibos qui sūt arte pistoria: auelq; comedere ex eo. Respondit ioseph. Nec ē interpretatō somniū. Tria canistrea. tres adhuc dies sunt post quos auferet pharaon caput tuū: ac suspendet te in cruce: et lacerabūt volucres carnes tuas. Exinde dies tercius natalit' pharaonis erat. Qui faciens grande diuinū pueris suis recordat' est inter epulas magistri pincernarū: et pistorū: principis: restituitq; alteri locū suū. ut porrigēt ei poculū. alteri suspendit in patibulo: ut cōditoris veritas probaret. Et tamē succedentibz p'spici' profic' pincernarū oblit' ē interpretis sui.

Post duos annos vidit **XLI** pharaon somniū. Putabat se stare sup fluiū: de quo ascendebāt septē boues pulcre et crasse nimis: et pascebant in locis palustribz. Alię q; septē emergebāt de flumine sede confedēz: macie: et pascebant i ipa amnis ripa: i locis vterimīs viretibz: deuorauerūt q; eas quaz mira species. et habitudo corporū erat. Exposit' pharaon rursū dormiuit: et vidit alter somniū. Septē spice pullulabāt in culmo vno. plene

atq; formose: alię q; toride spice tenuēs. et p'cille vrdine oriebant: deuorantes omne prioz pulcritudinē. Euigilans pharaon post quietē et facto mane pauore p'terit' misit ad omnes cōdiores egipti. cūdosq; sapientes: et accessitis narrauit somniū: nec erat q; interpretaret. Tunc demū reminiscens magister pincernarū ait. Confiteor peccatū meū. Tratus rex secuis suis. me et magistru pistorū retrudi iussit in carcerem principis militū: ubi vna nocte vtrq; vidim' somniū: p'sagū futurorū. Erat ibi puer hebreus. cuius dū ducis militū famul'. cui narrantes somnia. audiuit: quidqd postea rei p'bauit euenire. Ego enī reddi' sum officio meo: et ille suspensus ē in cruce. Proin' ad regi' impiū. educū de carcere ioseph totondetunt: ac veste mutata obtulerunt ei. Cui ille ait. Vidi somnia. nec est qui edisserat: que audiui te sapientissime conicere. Rūdit ioseph. Absq; me d' rīdebit p'spera pharaoni. Narrauit ergo pharaon que viderat. Putabam me stare sup ripam fluminis: et septē boues de amne conscendere. pulcras nimis et obelis carnibz: que in pastu paludis vireta carpebāt. Et ecce hā sequebant alie septem boues intantum deformes et macilentę: ut nūq; tales i terra egipti viderim. Qui deuoratis et sumptis prioribz. nullū saturitatis dedē vestigiū: sed simili macie et squalore torpebāt. Euigilās. rursus sopore depressus vidi somniū. Septē spice pullulabāt in culmo vno. plene atq; pulcherrime. Alię q; septem tenues et p'cille vrdine oriebant et stipula: que priorū pulcritudinem deuorauerunt. Narraui dictoribz somniū: et nemo ē qui edisserat. Rūdit ioseph. Somniū

regis. unū est. **Q**ue facturus est deus ostendit pharaoni. **S**eptē boues pulcre. et septem spice plene. septē ubertatis anni sunt: eandēq; vim somnū cōprehendunt. **S**eptē q; boues tenues atq; macilentę que ascenderunt post eas. et septem spice tenues. et vento vrente percussę. septem anni venturi sunt fami: qui hoc ordine cōplebūtur. **E**cce septē anni venient fertilitatis magne ī uniuersa terra egipti: quos sequētur septē anni alij tante sterilitatis: ut obliuioni tradatur cuncta retro abundantia. **C**onsūptura ē enī fames omnē terrā: et ubertatis magnitudinem pōitura est inopie magnitudo. **N**ō autē videri scō. ad eandē rem pōnens somnium. firmitatis indicium ē: eo q; fiat sermo dei. et velocius impleat. **N**ūc ergo provideat rex virū sapientē et inducat eum et pōiciat eū terre egipti: q; cōstituat ppositos p cūctas regiones. et quintā partem fructuū. per septē annos fertilitatis qui iam nūc futuri sunt. cōgreget in horrea: et omne frumentū sub pharaonis potestate condatur: fueritq; in urbibz. et pparet future septē annorū fami. que oppellura est egiptū: et nō cōsumet terra inopia. **P**lacuit pharaoni cōsiliū: et cūctis ministris ei. **L**ocutusq; ē ad eos. **N**um inuenire potim⁹ talem virū qui spiritu dei plenus sit? **D**ixit ergo ad ioseph. **Q**uia ostendit tibi deus oīa que locutus es. nūquid sapientiorē et cōsimilē tui inuenire poteris? **T**u eris sup domū meā: et ad tuoris impitū cūct⁹ ppls obediet. **V**no tantū regni solio pcedam te. **D**ixitq; rursū pharao ad ioseph. **E**cce cōstitui te sup uniuersam terram egipti. **T**ulitq; anulū de manu sua et dedit eū in manū eius: uestiuitq; eū stolam byssinā:

et collo torquem auream circūposuit. **F**ecitq; eū ascendere sup currū suū scō clamāte pcone: ut omnes coram eo genu flecterent: et ppositū esse scirent uniuersę terre egipti. **D**ixit quoq; rex egipti ad ioseph. **E**go sum pharao. **A**blq; tuo impio nō mouebit quisq; manū aut pedem in omni terra egipti. **V**ertitq; nomē illius: et vocauit eum lingua egiptiaca. saluatore mūdi. **D**editq; illi uxore. asenēch filiā phutifaris sacerdotis eliopoleos. **E**gressus ē itaq; ioseph ad terrā egipti. **T**riginta annorū erat. quādo stetit in conspectu regis pharaonis. et circūiuit omnes regiones egipti. **G**enitq; fertilitas septem annorū: et in manipulos redactę segetes cōgregatę sunt in horrea egipti. **O**mnis etiā frugū abundantia. in singulis urbibz condita ē. **T**antaq; fuit abundantia cūcti. ut arene maris cōquaretur: et copia mensurā recederet. **N**atq; sūt ioseph filij duo anteq; uiret fames: quos peperit ei asenēch. filia phutifaris sacerdotis eliopoleos. **V**ocauitq; nomen primogeniti manasses. dicens. **O**bliuisci me fecit deus oīm laborū meorū: et domus patris mei. **N**omē q; scōi appellauit effraim dicens. **C**rescere me fecit deus in terra paupertatis mee. **I**git transactis septē ubertatis annis qui fuerant in egipto: ceperunt venire septē anni inopie. quos p̄dixerat ioseph: et in uniuerso orbe fames pualuit. **I**n cūcta etiā terra egipti. fames erat. **Q**ua elurire: clamauit pls ad pharaonē. alimenta petens. **Q**uibz ille rēdit. **I**te ad ioseph: et qdqd ipse uobis dixerit facite. **C**rescebat autē cotidie fames ī omni terra: aperuitq; ioseph uniuersa horrea: et vendebat egiptijs. **N**am et illos oppellerat fames.

Omnesq; puincie veniebāt ī egiptū. ut
emerent elcas: ⁊ malū inopie parent.

Audiens autē iacob qd **XLII**
Alimenta venderetur in egipto:
dixit filiis suis. Quare negligitis?
Audiui qd triticū veniūdetur in egipto.
Descendite. et emite nobis necessaria.
ut possim⁹ vivere: ⁊ non esumamur
inopia. Descendentes igit frēs ioseph
decem. ut emerent frumenta in egipto.
beniamin domi. retento a iacob: qui
dixerat fratribz eius ne forte in itinere
quicq; patiat mali: ingressi sunt terrā
egipti: cū alijs q; pgebant ad emendū.
Frat autē fames in terra chanaan: et
ioseph erat princeps ī terra egipti: atq;
ad ei⁹ nutrū frumenta pps vendebant.
Cumq; adorassent eum fratres sui. et
agnouisset eos: quasi ad alienos du-
rius loquebat. interrogans eos. Unde
venistis? Qui rēderūt. de terra chanaā:
ut emam⁹ vidui necessaria. Et tamen
frēs ipse cognoscens: nō est cognit⁹ ab
eis. Recordatusq; somniorū q; aliquādo
viderat. ait ad eos. Exploratores estis:
ut videatis infirmiora terre venistis.
Qui dixerūt. Nō ē ita dñe: sed serui tui
reuerūt ut emerent cibos. Omnes filij
viri⁹ sum⁹. Pacifici venim⁹: nec
quicq; famuli tui machinantur mali.
Quibz ille rēdit. Aliter ē. Immutata
terre hui⁹ sūdere venistis. At illi dixe-
runt. Duodecim inquit frēs serui tui
sum⁹: filij viri viri⁹ in terra chanaan.
Minim⁹ cū patre nrō ē: ali⁹ nō est sup.
Hoc ē ait qd locut⁹ sū. Exploratores
estis. Jam nūc expimentū vestrū capiā.
Per salutē pharaonis non egrediemī
hinc: donec veniat frā vester minim⁹.
Mittite ex vobis unū et adducat eū:
vos autē eritis ī vinculis. donec pro-
bentur que dixistis: utrū vera an falsa

sint. Alioquin per salutē pharaonis.
exploratores estis. Tradidit ergo illos
custodie. tribus diebz. Die autē tercio
eductis de carcere ait. Facite que dixi.
et viuetis. Deū enī timeo. Si pacifici
estis. frater vester vn⁹ liget ī carce: vos
autē abite. et ferte frumenta q; emistis
in domos vras. ⁊ frēm vrm minimū
ad me adducite: ut possim vros pba-
re hmones. et nō moriamini. Fecerūt
ut dixerat: et locuti sūt ad inuicē. Me-
rito hec patimur. quia peccauim⁹ in
frēm vrm. videntes angustias anime
illius dū deprecaret nos. ⁊ nō audiuim⁹:
idcirco venit sup nos ista tribulatio.
E quibz imus ruben ait. Nūquid nō
dixi vobis. nolite peccare in puerū: et
non audistis me? En sanguis eius
requirit. Nesciebant enī qd intelligeret
ioseph: eo qd p interpretem loqueretur ad
eos. Auertitq; se parūper: ⁊ fleuit: ⁊ re-
uersus locut⁹ ē ad eos: tollentq; time-
onem. ⁊ ligans illis pscntibz. Iussitq;
ministreis ut implerent saccos eos: tri-
tico: ⁊ reponeret pecunias singulorū ī
sacculis suis. datis supra cibarijs in
via. Qui fecerūt ita. At illi portantes
frumenta ī asinis suis. pfecti sūt. Pro-
p vn⁹ sacco. ut daret numento pabulū
in disforio. exemplar⁹ pecuniā in ore
sacculi: dixit fratribz suis. Reddita est
michi pecunia. En habet in sacco. Et
obstupescit turtatq; mutuo dixerūt.
Quid nam ē hoc qd fecit nobis de⁹?
Venerūtq; ad iacob prēm suū in terra
chanaan: ⁊ narrauerūt ei oīa que acci-
dissent sibi dicentes. Locutus ē nobis
dñs terre dure: ⁊ putauit nos explora-
tores esse puincie. Cui rēdim⁹. Paci-
fici sum⁹: nec ulla molimur insidias.
Duodeci frēs vno patre geniti sum⁹:
unus non est sup: minim⁹ cum patre

nō est in terra chanaan. Qui ait nobis. Sic p̄babo q̄ parietis hās. Fr̄m vestrū unū dimitte apud me: et cibaria domibz vestris necessaria sumite: et abite. Fr̄m; v̄m minimū adducite ad me: ut sciam q̄ nō sitis exploratores: et istū qui tenet in vinculis recipe possitis: ac deinceps q̄ vultis emendi habeatis licentiā. Ipsi didis. cum fumenta effunderet. singuli reperit i ore saccorū ligatas pecūias: et trīsq; siml omnibz dixit pater iacob. Absq; liberis me esse fecistis. Ioseph nō est sup: simeon tenet in vinculis: et beniamin auferetis. In me hec oīa mala ceciderunt. Cui r̄dit ruben. Duos filios meos interfice: si nō reduxero illū tibi. Trade illū in manu mea: et ego eū tibi restituā. At ille: non descender inquit filius me⁹ vobiscū. Frater ei⁹ mortuus est: et ipse solus remansit. Si quid ei aduercicatis acciderit in terra ad quā pergitis: deducetis canos meos cum dolore ad inferos. **XLIII**
Interim fames omnē terram vehemētī p̄mebat: consumpsitq; cibis quos egypto detulerat dixit iacob ad filios suos. Reuertimini: et ante nobis parillum elcay. R̄dit iudas. Denūciauit nobis vir ille sub attestatōne iurisurandi: dicens. Non videbitis faciē meā: nisi fr̄m vestrū minimū adduxeris vobiscū. Si ergo vis eū mittere vobiscū p̄genus pariter et emen⁹ tibi necessaria: si autē nō vis: nō ibimus. Vir enī ut sepe dixim⁹: denūciauit nobis dicens. Non videbitis faciē meā absq; fratre v̄o nūmo. Dixit eis israhel. In meā hoc fecistis miserā: ut indicaretis ei et aliū habere vos fr̄m. At illi r̄ducunt. Interrogauit nos homo per ordinem nostrā p̄geniam: si pater

viueret: si haberem⁹ fr̄m. Et nos r̄dimus ei c̄sequēt: iuxta id quod fuerat sciscitat⁹. Nūquid scire poteramus q̄ didurus esset: adducite fr̄m v̄m vobiscū. Iudas q; dixit patri suo. Mitte puer⁹ meū ut p̄fiscant⁹ et possim⁹ vivere: ne moriamur nos et paruuli n̄ri. Ego suscipio puerū: de manu mea reher illū. Nisi reduxero et reddidero eū tibi: ero p̄ci reus i te omni t̄pe. Si nō intercessisset dilacō: iam vice altera venissem⁹. Agit israhel pater eorū dixit ad eos. Si sic necesse est: facite q̄ vultis. Sumite de optimis terre fructibz in vasis v̄ris et deferre viro munera: modicū resine et mellis: et scoracis et fadēs: et therebinti: et amigdalay. Pecuniāq; duplicem ferte vobiscū: et illam quā inuenistis i sacculis reportate: ne forte errore factū sit. Sed et fr̄m vestrū tollite: et ite ad virū. Deus autē meus omnipotēs faciat vobis eū placabile: et remittat vobiscū fr̄m v̄m quē tenet i vinculis: et hūc beniamin. Ego autē q̄li orbar⁹ absq; liberis ego. Tulerūt ergo viri munera et pecuniā duplicē et beniamin: descenderūtq; in egyptū: et steterūt corā ioseph. Quos cū ille vidisset et beniamin siml: p̄cepit dispensatori domus sue dicens. Introduc viros domū: et occide victimas: et instrue diuinū: quā hodie meū sunt comesturi in meridie. Fecit ille q̄ sibi fuerat imperatū: et introduxit viros domū. Ipsiq; ceterici dixerūt mutuo. Propter pecuniā quā retulim⁹ p̄ri i sacculis n̄ris: introduc sum⁹: ut deuoluat in nos calumniā: et violenter subiciat seruituti: et nos et asinos n̄ros. Quāobrem: in ipsis foribus accedentes ad dispensatōrē: locuti sunt. Dram⁹ dñe ut audias nos. Iam ante descendim⁹: ut emen⁹ elcay:

quibus emptis. cum venissemus ad diver-
sorum. apuim? saccos nostros. et inveni-
mus pecuniam in ore saccorum: quam nunc
eodem pondere reportavimus? Sed et
aliud attulimus argentum: ut etiam? quod
nobis necessaria sunt. Non est in nostra
conscientia: quis posuit eam in marsu-
pium nostris. At ille respondit. Pax vobiscum:
nolite timere. Deus vestester et deus patris
vestri. dedit vobis thesauros in sacis
vestris. Nam pecuniam quam dedisti
michi: perbatam ego habeo. Eduxitque
ad eos simeon. Et introductis domum
attulit aquam: et lauerunt pedes suos:
deditque pabulum asinis eorum. Illi vero
parabant munera: donec ingrederetur
ioseph meridie. Audierant enim quod ibi
comesturi essent panem. Igitur ingressus
est ioseph domum suam: obtuleruntque ei
munera. tenentes in manibus suis: et ado-
rauerunt proni in terra. At ille clementer
salutatis eis: interrogavit eos dicens.
Sanusne est pater vestester senex: de quo
dixeratis michi? Adhuc vivit? Qui
respondit. Hospes est. servus tuus pater
noster. Adhuc vivit. Et incurvati ad-
oraverunt eum. At tollens autem ioseph
oculos: vidit beniamin fratrem suum vici-
num: et ait. Iste est frater vestester parvulus:
de quo dixeratis michi? Et rursus. Deus
inquit misereatur tui fili mi. Festinauit
que in domum: quia commota fuerat viscera
ei super fratre suo: et eripebant lacrimae:
et introiens cubiculum fleuit. Rursusque
lota facie egressus. continuavit se: et ait.
Ponite panes. Quibus appositis. seor-
sum ioseph. et seorsum fratribus. egyptijs
quoque qui vellebantur simul seorsum: illi-
citur est enim egyptijs comedere cum hebreis.
et pharaonem putant huiusmodi comi-
muni: sederunt coram eo. primogenitus iuxta
primogenita sua. et minimus iuxta etatem

sua. Et mirabantur nimis: superius parti-
bus quas ab eo acceperant. Maiorque
pars venit beniamin: ita ut quique patribus
recederet. Biberuntque: et inebriati sunt cum eo.

Precepit autem ioseph **ALII**
dispensatori domus sue. dicens.
Imple saccos eorum seumento quantum
possunt rape: et pone pecuniam singulorum
in summate sacci. Ciphum autem meum
argentum. et precium quod dedit tibi: pone
in ore sacci iunioris. Fadumque est ita. Et
oxo mane dimissi sunt cum asinis suis.
Iamque urbem egerant: et presserant pau-
lulum. Tunc ioseph accessit dispensatore
domus ait. Surge inquit et persequere viros:
et apprehensis dicto. Quare reddidisti
malum pro bono? Ciphus quem furati
estis: ipse est in quo bibit dominus meus: et in
quo augurari solet. Pessimam rem
fecistis. Fecit ille ut iusserat: et apprehen-
sis per ordinem locutus est. Qui respondit.
Quare sic loquitur dominus noster: ut servi
tui tantum flagitium commiserint? Pecuni-
am quam invenimus in summate saccorum.
reportavimus ad te de terra chanaan.
Et quomodo asseques est. ut furati simus
de domo domini tui aurum vel argentum?
Apud quemcumque fuerit inventum fuerit
vultus quod quis moriatur: et nos erimus
servi domini tui. Qui dixit eis. Fiat iuxta
verbam sententiam. Apud quemcumque fuit
inventum. ipse sit servus meus: vos autem
eritis innoxij. Itaque festinato deponen-
tes in terram saccos: apuerunt singuli.
Quos scrutatus. incipiens a maiore
usque ad minimum: invenit ciphum in
sacco beniamin. At illi scissis vestibus.
oneratisque rursus asinis. reversi sunt in
opidum. primusque iudas cum fratribus. in-
gressus est ad ioseph. Secundu autem de loco
abierat. Omnesque ante eum pariter in terram
corruerunt. Quibus ille ait. Cur sic agere

S I S

voluistis: **A**n ignoratis quod non sit
similis mei in auguriandi scientia: **C**ui
iudas. **Q**uid ridebimus inquit dominus
meo. uel quid loquimur: aut iuste pote-
rimus obtendere: **D**eus inuenit iniquita-
tem seruorum tuorum. **E**n omnes serui sumus
domini mei: et nos et apud quem inuentus
est cyphus. **R**espondit ioseph. **A**bsit a me:
ut sic agam. **Q**ui furatus est cyphum ipse
sit seruus meus: vos autem abite liberi
ad preteritum uestrum. **A**ccedens autem prius
iudas. confidenter ait. **P**ro domine audi
me: ut loquatur seruis tuis uerbum in auribus
tuis: et ne irascaris famulo tuo. **T**u es
enim post pharaonem dominus meus. **I**nter-
rogasti prius seruos tuos habetis preteritum
aut seruum: et nos respondimus tibi domino meo.
Est nobis pater senex: et puer paruulus
qui in senectute illius natus est. cuius uerum
frater est mortuus: et ipsum solum habet
mater sua: pater uero tenere diligit eum.
Dixisti: seruis tuis. **A**dducite eum ad
me: et ponam oculos meos super illum.
Suggestum tibi dominus meo: non potest
puer relinquere preteritum suum. **S**i enim illum di-
miserit morietur. **E**t dixisti seruis tuis.
Nisi uenerit frater uester minimus uobiscum:
non uidebitis amplius faciem meam. **E**u
ergo ascendissem ad famulum tuum pa-
trem nostrum: narrauimus ei omnia que lo-
cutus est dominus meus. **E**t dixit pater noster.
Reuertimini: et emite nobis pagum tritici.
Cui diximus. **N**on possumus ire. **S**i frater
noster minimus descendere uobiscum. p-
ficeremur similiter: alioquin illo absente.
non audemus uidere faciem uiri. **A**t ille
respondit. **V**os scitis quod duos filios
genuerit michi uxor mea. **E**gressus est
unus et dixistis bestia deuorauit eum:
et hucusque non compareret. **S**i tuleritis et
istum et aliquid ei in uia contigerit: deduce-
tis canos meos cum merore ad inferos.

Igitur si intrauero ad seruum tuum preteritum
nostrum et puer defuerit: cum anima illius ex
huius anima dependeat. uideritis eum non
esse nobiscum. morietur: et deducet famuli
tui canos eius cum dolore ad inferos.
Ego proprie seruus tuus sum: qui in mea
hunc recepi fidem. et spondendi dixisti. **N**isi
reduxero eum: peccati reus ero in preteritum meum
omni tempore. **M**anebo itaque seruus tuus
pro puero in ministerio domini mei: et puer
ascendat cum fratribus suis. **N**on enim
possum redire ad preteritum absente puero:
ne calamitatis quam oppressura est preteritum
meum. restis assistam. XLV

Non se poterat ultra cohibere io-
seph. multis coram astantibus. unde
precepit sic egredere: cum diu foras: et nullus
interesset alienus agnitioni mutue. **E**le-
uauitque uocem cum fleu: quam audierunt
egyptii omnesque domus pharaonis: et
dixit fratribus suis. **E**go sum ioseph. **A**d-
huc pater meus uiuit. **N**on poterant
ridere fratres: nimio terrore perciti. **A**d-
quos ille clementer. accedite inquit ad me.
Et cum appropinquassent prope: ego sum ait
ioseph frater uester: quem uendidistis in
egyptum. **N**olite pauere: neque uobis dux
esse uideatur quod uendidistis me in huius
regionibus. **P**ro salute enim uestra misit
me deus ante uos in egyptum. **B**iennium
est enim quod cepit fames esse in terra: et ad-
huc quique anni restant. quibus nec arari
poterit nec meti. **P**remisitque me deus
ut reueremini super terram: et eleas ad ui-
uendum habere possitis. **N**on uero consi-
lio sed dei uoluntate huc missus sum:
qui fecit me quasi preteritum pharaonis: et do-
minum uniuersae domus eius: ac principem
in omni terra egypti. **F**estinate et ascen-
dite ad preteritum meum: et dixeris ei. **N**ec
mandat filius tuus ioseph. **D**eus fecit
me dominum uniuersae terre egypti. **D**escende

ad me ne morearis: et habitabis in terra
 iessen. **E**isq; iuxta me tu et filij tui: et fi-
 lij filiorum tuorum: oves tue et armenta
 tua: et universa que possides: ibiq; te
 pascam. **A**dhuc enim quinq; anni resi-
 dui sunt famis: ne et tu pereas: et omnis
 domus tua: et omnia que possides. **E**n-
 oculus vester et oculus fratris mei beniamin vi-
 dent: quod os meum loquatur ad vos. **A**un-
 tate patri meo universam gloriam meam:
 et cuncta que vidistis in egipto. **F**esti-
 nate: et adducite eum ad me. **C**umq;
 amplexat' recidisset in collum beniamin
 frater sui fleuit: illo q; filiter flente filiter
 super collum eius. **O**sculat'q; est ioseph
 omnes fratres suos: et ploravit super singu-
 los. **P**ost que: auli sunt loqui ad eum.
Audit'q; e et celebri sermone vulgatu
 in aula regis: venerunt fratres ioseph. **E**t
 gaudius est pharaon: atq; omnis familia
 eius. **D**ixitq; ad ioseph: ut imperaret
 fratribus suis dicēs. **Q**uerentes iumenta
 ite in terram chanaan: et tollite inde primum
 vestrum et cognationem: et venite ad me:
 et ego dabo vobis omnia bona egipti: ut
 comedatis medullam terre. **P**recipe etiam
 ut tollant plaustra de terra egipti: ad
 subventionem paruulorum suorum ac iugum.
Et dicto. **T**ollite primum vestrum: et ppetrate
 quanto citius venietes: nec dimittatis quicquam
 de suppletili vestra: quia omnes opes egi-
 pti vire erunt. **F**eceruntq; filij israel: ut ei
 mandatu fuerat. **Q**uibus dedit ioseph
 plaustra: secundum pharaonis imperium: et
 cibaria in itinere. **S**ingulis q; pferri
 iussit binas stolas: beniamin vero de-
 dit: necnon argenteos: cum quicquam stolis
 optimis: tantundem pecunie et vestitu
 mittens patri suo: addens eis alimo-
 decum: qui subueherent e et omnibus divi-
 tijs egipti: et totidem alunas ritionu in
 itinere: panesq; portantes. **D**imisit ergo

fratres suos: et pfectisq; ait. **N**e irasca-
 mini in via. **Q**ui ascendentes ex egipto:
 venerunt in terram chanaan ad primum suum
 iacob: et nuntiaverunt ei dicentes. **I**oseph
 filius tuus vivit: et ipse dominatur in omni
 terra egipti. **Q**uo audito iacob: qsi de
 gravi somno euigilans: tamen non
 credebat eis: illi e contra referebat omnem
 ordinem rei. **C**umq; vidisset plaustra et
 universa que miserat: revixit spiritus
 eius: et ait. **S**ufficit michi si adhuc io-
 seph filius meus vivit: vadam et vide-
 bo illum anteq; moriar. **XLVI**

Profectusq; israel cum omnibus que habe-
 bat: venit ad puteum iuramenti:
 et madatis ibi vidimis deo patris sui
 ysaac: audivit eum per visionem nocte vo-
 cantem se: et dicentem sibi. **I**acob iacob.
Cui respondit. **E**cce assu. **A**it illi deus. **E**go
 sum fortissimus deus patris tui. **N**oli ti-
 mere: sed descende in egiptum: quia in gen-
 tem magnam faciam te ibi. **E**go descenda
 tecum illuc: et ego inde adducam te reuer-
 tem. **I**oseph q; ponet manus suas super
 oculos tuos. **S**urrexit iacob mane a
 puteo iuramenti: tuleruntq; eum filij cum
 paruulis et uxoribus suis: in plaustris
 que miserat pharaon ad portandum
 senem: et omnia que possiderat in terra
 chanaan. **V**enitq; in egiptum cum omni
 semine suo: filij eius et nepotes: filie et
 cuncta simul progenies. **H**ec sunt autem
 nomina filiorum israel: qui ingressi sunt in egi-
 ptum: ipse cum liberis suis. **P**rimogenitus
 ruben. **F**ilij ruben: enoch et phallu: et
 elrom et charmi. **F**ilij simeon: ianuel:
 et iamin: et ahod: et iachin: et sabei: et
 saul filij chanaanitidis. **F**ilij levi: ger-
 son: et caach: et merari. **F**ilij iuda: her:
 et onan: et sela: et phares: et zara. **M**or-
 tui sunt autem her et onan in terra chana-
 an. **N**atiq; sunt filij phares: elrom et

amul. Filij yſachar: thola ⁊ phua. ⁊
ioſab. ⁊ ſeiron. Filij zabulon: ſarech.
et tholon. ⁊ ioalel. **¶** **¶** Filij ly. quos ge-
nuit in melopothamia ſyrie: cū dīna
filia ſua. Omnes anime filiorū ei⁹ ⁊ fili-
arū trigintatres. Filij gad: ſephon. et
aggi. ⁊ ſuphi. ⁊ elebon. ⁊ ſumi. ⁊ beri. ⁊
arodi ⁊ areli. Filij aſer: iemma. ⁊ ieſua.
et ieſui. ⁊ beria. ſara q̄ ſoror eorū. Filij
beria: heber ⁊ melchiel. **¶** **¶** Filij ſelphe.
quā dedit laban lye filie ſue: ⁊ hos ge-
nuit iacob. ſedecim aīas. Filij rachel
uxoris iacob: ioſeph ⁊ beniamin. Na-
tūq; ſūt ioſeph filij ī terra egipti: quos
genuit ei aſſenech filia phurifaris ſa-
cerdotis eliopeleos. manafles. ⁊ eſſa-
im. Filij beniamin: hela. et bechor. ⁊
aſbel. ⁊ gera. ⁊ naaman. ⁊ iechri. ⁊ ru-
menſon et oſim. ⁊ ared. **¶** **¶** Filij rachel
quos genuit iacob: omnes anime q̄u-
ordecim. Filij dan: uſan. Filij nepta-
lim: iaſiel. ⁊ guni. et ieſer. ⁊ ſalem. **¶** **¶**
Filij hale. quā dedit laban rachelī filie
ſue: et hos genuit iacob: omnes anime
ſeptem. **¶** **¶** Cūdeq; aīe que ingreſſe ſunt
cū iacob ī egiptū: ⁊ egreſſe ſūt de ſeno-
re illi⁹. abſq; uxoribz filiorū ei⁹: ſexa-
gintaſex. **¶** **¶** Filij autē ioſeph. q̄ nati ſūt
ei ī terra egipti: anime due. Omnes
anime dom⁹ iacob. que ingreſſe ſunt
ī egiptum: fuere ſeptuaginta. **¶** **¶** Miſit
autē iacob iudam ante ſe ad ioſeph ī
egiptū. ut nūciaret ei: ⁊ ille occurrēt ī
ieſſen. **¶** **¶** Quo cū pueniſſet iundo ioſeph
curru ſuo. aſcendit obuiam patri ad
eūdem locū: videntq; eū. irruit ſup collū
ei⁹: ⁊ inter amplexus fleuit. **¶** **¶** Dixitq;
pater ad ioſeph. **¶** **¶** Nam letus moriar
quia vidi faciem tuā: ⁊ ſupſtiten te re-
linquo. **¶** **¶** Et ille locutus ē ad fr̄s ſuos:
et ad omne domū pr̄is ſui. **¶** **¶** Aſcendā
et nūciabo pharaoni: dicāq; ei. **¶** **¶** Fr̄s

mei ⁊ dom⁹ pr̄is mei qui erant ī terra
chanaan. venerunt ad me: ⁊ ſunt viri
paſtores ouium: curāq; habēt alendorū
gregū. **¶** **¶** Pecora ſua. ⁊ armenta et oīa
que habē potuerūt. adduxerūt ſecum.
Cūq; vocauit vos. ⁊ dixit. qd̄ ē opus
vrm: r̄ndebitis. **¶** **¶** Viri paſtores ſumus
ſerui tui. ab infantia nr̄a uſq; ī p̄ſent:
et nos et pr̄s nr̄i. **¶** **¶** Hec autē dicetis. ut
habitare poſſitis ī terra ieſſen: quia
deſtant egiptij omnes paſtores ouium.
Ingreſſus ergo ioſeph: nūc. **XLVII**
auit pharaoni dicens. **¶** **¶** Pater meus et
fr̄s. oues eorū ⁊ armenta. ⁊ cuncta que
poſſident. venerūt de terra chanaan: ⁊
ecce ſiſtunt ī terra ieſſen. **¶** **¶** Errans q̄
fratru ſuorū quinq; viros. ſiſtuit corā
rege. **¶** **¶** Quos ille interrogauit. **¶** **¶** Quid ha-
betis op̄is? **¶** **¶** R̄nderūt. **¶** **¶** Paſtores ouium
ſumus ſerui tui: ⁊ nos et pr̄s nr̄i. **¶** **¶** Ad
p̄grinandū ī terrā tuā venim⁹: qm̄
nō ē herba gregibz ſeuorū tuorū. ingra-
ueſcente fame ī terra chanaan. **¶** **¶** Peri-
muſq; ut eſſe nos iubeas ſeruos tuos
ī terra ieſſen. **¶** **¶** Dixit itaq; rex ad ioſeph.
Pater tu⁹ ⁊ fr̄s tui venerūt ad te. **¶** **¶** Terra
egipti ī cōſpectu tuo ē: ī optimo loco
fac eos habitare: ⁊ trade eis terrā ieſſen.
Nō ſi noſti ī eis eſſe viros induſtrioſ:
cōſtitue illos magiſtros pecorū meorū.
Poſt hec introduxit ioſeph pr̄m ſuū
ad regē. et ſtauit eū corā eo. **¶** **¶** Qui bene-
dicens illi: ⁊ interrogatus ab eo. quot
ſunt dies annorū vite tue: r̄ndit. **¶** **¶** Dies
p̄grinationis vite mee centū triginta
annorū ſunt. parui et mali: et nō p̄ue-
nerūt uſq; ad diē patru meorū quibz
p̄grinaui ſūt. **¶** **¶** Et b̄ndido rege. egreſſus
eſt foras. **¶** **¶** Ioſeph vero patri ⁊ fr̄atribz
ſuis dedit poſſeſſionē ī egipto ī opti-
mo terre ſolo ramafles. ut p̄cepit pha-
rao: ⁊ aſſecut⁹ eos. omneq; domū pr̄is

fuit. prebens cibaria singulis. In toto
enī orbe panis decar: et oppresserat fa-
mes terrā: maxime egipti et chanaan.
E quibz omne pecunia congregauit pro
uenditione frumenti: et intulit eā in ca-
rium regis. **Cūq;** defecisset emptoribz
pccū: venit cuncta egipti ad ioseph di-
cens. Da nobis panes. Quare mori-
mur corā te. deficiente pecunia? Quibz
ille rēdit. Adducite pecora vstra: et dabo
vobis pro eis cibos. si pccū non ha-
beris. Que cū adduxisset dedit eis ali-
menta pro equis et ouibus et bobus
et alinis: sustentauitq; eos illo anno
pro cōmutatione pecorū. Veniunt itē
anno scdo: et dixerūt ei. Non celamus
dñō nro qđ deficiente pecunia. pecora
simul defecerūt: nec clam te ē: qđ absq;
liberis corporibz et terra nichil habem?
Cur ergo morientē te vidente? Et nos
et terra nra tui erim? Ene nos i serui-
tutem regiā: et prele semina: ne pereūte
cultore redigatur terra in solitudinē.
Emit igit ioseph omne terram egipti:
vendētibz singulis possessiones suas
pre magnitudine famis. Subiectq;
eam pharaoni: et cūctos ppos eius a
nouissimis terris egipti usq; ad extre-
mos fines ei⁹ pter terrā sacerdotū que
a rege tradita fuerat eis: quibz et statu-
ta cibaria et hōreis publicis pbeant:
et idcirco non sunt compulsi vendere
possessiones suas. Dixit ergo ioseph
ad ppos. En ut cernitis et vos et terrā
vram pharao possidet. Accipite semi-
na et serite agros: ut fruges habē possi-
tis. Quicquid partē regi dabit: quod
reliquas pmitto vobis i sementē: et in
cibum familijs et liberis vestris. Qui
rēderūt. Salus nra in manu tua est.
Respiciat nos tantū dñs noster: et leri
seruiem⁹ regi. Et eo tpe usq; i presentē

diem in vniuersa terra egipti regibus
quā pars soluitur: et factū est qđ in
legen. absq; terra sacerdotali: qđ libera
ab hac addicione fuit. Habitauit ergo
isrl in egipto. id ē in terra iessen et posse-
dit eam: audusq; est et multiplicat⁹ ni-
mis: et vixit in ea decē et septem annis.
Faciq; sunt omnes dies vite illi⁹ centū
quadragesem annor. **Cūq;** appro-
pinqre cerneret diē mortis ei⁹. vocauit
filiū suū ioseph: et dixit ad eū. Si inue-
ni grām in cōspedu tuo. pone manū
tuā sibi semore meo. et facies michi mi-
sericordiā et veritatē: ut non sepelias
me i egipto. sed dormiā cū patribz meis:
et auferas me de terra hac. cōdāsq; me
in sepulcro maiōr. **Cui** rēdit ioseph.
Ego faciā quod iussisti. **Et** ille: iura
ergo inq; michi. Quo iurante: adora-
uit isrl dñm. ouersus ad lectuli caput.

His itaq; transactis **XLVIII**
iniciatū est ioseph: qđ egrotaret
pater suus. Qui assumptis duobus
filijs manasse et effraim: ire perrexit.
Didumq; est seni. Ecce filius tuus io-
seph venit ad te. **Qui** confortatus se-
dit in lectulo. **Et** ingresso ad se ioseph
ait. Deus omnipotens apparuit michi
in luzā. que est in terra chanaan: bene-
dixitq; michi. et ait. Ego te augebo et
multiplicabo: et faciā te i turbas ppos.
Daboq; tibi terrā hanc. et semini tuo
post te: i possessionē sempiternā. Duo
ergo filij tui qui nati sunt tibi in terra
egipti. anteq; huc venire ad te mei erūt
effraim et manasses: sicut simcon et ru-
ben reputabūtur michi. Reliquos au-
tem quos genueris post eos tui erūt:
et nōie fecitū suor vocabūtur i posses-
sionibz suis. **Michi** enī qđdo venieba
de mesopotamia. mortua ē Rachel in
terra chanaan: in ipso itinere. Eratq;

comitatu: sepulto pre. Quo mortuo: timētes frēs ei⁹. et mutuo colloquētes. ne forte memor sit iniurie quā passus est. et reddat nobis omne malū qđ fecimus: mandauerūt ei. Pater tuus precepit nobis anteq; morerē: ut hec uerba tibi dicerem⁹. Obsecro ut obliuiscaris sceleris fratru tuorū: et pēti atq; malicie quā exercuerūt in te. Nos q; oramus: ut seruo dei patri tuo dimittas iniquitatem hanc. Quibus auditis fleuit ioseph: uenerūtq; ad eū frēs sui. et promi adorantes in terrā dixerunt. Serui tui sum⁹. Quibz ille rēdit. Nolite timere. Num dei possum⁹ resistere uolūtati? Vos cogitastis de me malū. sed deus uertit illud in bonū: ut exaltaret me si cur in p̄sentia: cernitis: et saluos faceret multos p̄pos. Nolite timere. Ego pacificam uos: et paruulos uros. Consolatusq; ē eos. et blande. et leuiter ē locutus: et habitauit in egipto cū omni domo priu sui. Vixitq; centūdecem annis. et uidit stratum filios usq; ad terciā generationē. Filij q; machir filij manasse. nati sunt i genibus ioseph. Quibz rēlatis: locutus ē fratribz suis. Post mortem meam deus uisitatibz uos: et ascendē uos faciet de terra ista. ad terram quā iurauit abraham. ysaac. et iacob. Cūq; adiurasset eos atq; dixisset. deus uisitatibz uos. asportate ossa mea uobiscū de loco isto: mortuus est. repleis centūdecem uite sue annis: et conditus aromatibz. repositus est in loculo in egipto. *Inquit liber helles nosti. Quē nos Exodi dicimus: A*

N Et sūt noīa filiorū isrl: qui ingressi sunt in egiptū cū iacob. Singuli cum domibz suis introierunt. Ruben. simeon.

leui. iudas. ysachar. zabulon. et beniamin. dan et neptalim. gad et aser. Erāt igit omēs anime eorū qui egressi sunt de femore iacob. septuagita. Ioseph autem in egipto erat. Quo mortuo et uniuersis fratribz ei⁹ omniq; cognatione sua: filij isrl creuerunt. et q̄li geminantes multiplicati sunt: ac roborati nimis impleuerūt terrā. Surrexit interea rex nouus super egiptū: qui ignorabat ioseph. Et ait ad p̄lm suū. Ecce p̄ps filiorū isrl multus. et fortior nobis est. Venite sapientē opprimam⁹ eū. ne forte multiplicet: et si ingreuerit cōtra nos bellū. addatur inimicis nostris: repugnatisq; nobis. egrediat de terra. Preposuit itaq; eis magistros op̄rū: ut affligerent eos oneribz. Edificaueruntq; urbes tabernaculorū pharaoniphiton. et ramesses. Quantoq; opprimebant eos: tanto magis multiplicabantur. et crecebant. Uderantq; filios isrl egiptij. et affligebant illudentes et inuidentes eis: atq; ad amaritudinē pducebāt uitam eorū op̄ibz duris luti et lateris: omniq; famulatu quo i terre op̄ibz p̄mebant. Dixit autē rex egipti obstericibz hebreorū: quas una uocabatur sephora. altera phua: p̄cipiens eis. Quādo obstericabitis hebreas. et partus tempus aduenit: si masculus fuerit interficite eū: si femina reseruate. Timuerūt autē obsterices deū: et non fecerūt iuxta p̄ceptum regis egipti: sed conseruabāt mares. Quibz accersitis ad se rex ait. Quid nam ē hoc qđ facē uolūstis: ut pueros seruaretis? Que rēderūt. Non sunt hebrei sicut egiptij m̄heres. Ipse enī obstericandi habent scienciā: et prius q; ueniam⁹ ad eas pariūt. Bene ergo fecit dñs obstericibus: et creuit p̄ps: confortatusq; ē nimis.

Et quia timuerūt obsterices deū: edificauit eis domos. Precepit ergo pharao omni p̃plo suo dicens. Quidquid masculini sexus natū fuerit in flumen proicite: quidquid feminini reseruate.

Egressus est post hec vir de domo leui: et accepit uxore scirp̃ sue: que concepit et peperit filiū: et vidēs eum eleganter abscondit tribz mensibz. Cūq; iam celare nō posset. sūpsit fīscellam scirp̃e et līnuīt eam bitumīe accipite: posuitq; intus infantulū: et repositus ē in cāredo ripe fluminis: stante procul sorore ei⁹ et considerāte euentū rei. Ecce autē descendebat filia pharaonis ut lauaretur ī flumine: et puellē eius gradiebant per crepidinem alui. Quē cū vidisset fīscellam in papirione. misit unā e famulabz suis: et allatā apertis cernensq; ī ea paruulū vagientem: misera eius ait. De infantibus hebreorū ē hic. Cui soror pueri: vis inquit ut vadā: et vocē tibi mīherē hebreā. que nutrire possit infantulū: Rēdit. Vade. Percepit puella: et vocauit matrem suā. Ad quā locuta filia pharaonis: accipe ait puerū istum. et nutri michi: ego dabo tibi mercedem tuam. Suscepit mīher et nutriuit puer: adultūq; tradidit filie pharaonis. Quē illa adoptauit in locū filij: vocauitq; nomē ei⁹ moyses. dicens: quia de aqua tuli eum. In diebz illis postq; creuerat moyses egressus ē ad fr̃es suos: viditq; afflictionē eorū: et virū egiptiū p̃uenientem quēdam de hebreis fratribz suis. Cūq; aspexisset huc atq; illuc: et nullū adesse vidisset: p̃cussū egiptiū abscondit sabulo. Et egressus die altēo. conspexit duos hebreos rixantes: dixitq; ei qui faciebat iniuriā. Quare p̃cussus proximū tuū? Qui respondit. Quis

constituit te principem et iudicē super nos? Nū occidere me tu vis. sicut heci occidisti egiptiū? Timuit moyses et ait. Quō palam factū est verbū istud? Audiuitq; pharao verbū istud: et querebat occidere moysen. Qui fugiens de aspectu ei⁹. moratus est in terra madian: et sedit iuxta puteū. Erant autē sacerdotes madian septē filie. que venerant ad hauriendā aquā: et implevis ranalibz. ad aquare cupiebāt greges patris sui. Supuenerunt pastores: et receperunt eas. Surrexitq; moyses: et defensis puellis adaquauit quēdam earū. Quē cū reuerissent ad ierō patrē suū: dixit ad eas. Cur velocius venistis solito? Dixerūt. Vir egipti liberauit nos de manu pastōrū. Insup et haurit aquā nobiscū: potūq; dedit ouibz. At ille: ubi est inquit? Quare dimistis hominē? vocare eū ut comedat panē. Iurauit ergo moyses qd habitaret cū eo. Accepitq; sephorā filiā eius uxorem: que peperit ei filiū: quē vocauit gersandis. Aduena sui ī terra aliena. Alter vero peperit: quē vocauit eliezer. dicens. Deus cū prīs mei adiutor me⁹: et cepit me de manu pharaonis. Post multū vero temporis mortuus est rex egipti. Et ingemiscētes filij isrl̃ p̃pter opera. vociferati sunt. Ascenditq; clamor eorū ad deū ab opibz: et audiuit gemitū eorū: ac recordat⁹ ē fedēis qd pepigit cū abrahā. ysaac. et iacob. Et respexit dñs filios isrl̃: et cognouit eos.

Moyses autē pascebat oues ierō sorci sui. sacerdotis madian. Cūq; minasset gregem ad interiora deserti. venit ad montē dei oreb. Apparuitq; ei dñs in flamma ignis de medio rubi: et videbat qd rubus arderet. et nō combureretur. Dixit ergo